

Mendelova univerzita v Brně
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Otevřenost radnice vůči občanům města Vsetína

Diplomová práce

Vedoucí bakalářské práce
prof. Ing. Iva Živělová, CSc.

Vypracovala
Bc. Helena Volková

Brno 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Otevřenost radnice vůči občanům města Vsetína vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí práce, prof. Ing. Ivě Živělové, CSc., za odborné vedení a cenné rady.

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá otevřeností radnice vůči občanům města Vsetína, mimo jiné i tím, jak se občané města mohou zapojit do rozhodovacích procesů, jež se odehrávají na vsetínské radnici. V teoretické části autorka popisuje teorii veřejné správy, její kontrolu a zároveň možnosti a důvody účasti veřejnosti v rozvoji obcí a měst. Praktická část diplomové práce je zpracována formou dotazníkového šetření a jeho následného vyhodnocení, které poskytuje zpětnou vazbu přímo od obyvatelů města Vsetína. Výsledkem práce je zhodnocení, zdali jsou občané města Vsetína spokojeni s prací radnice města, jak jsou zapojováni do rozhodovacích procesů týkajících se jejich města a jestli o zapojení mají vůbec zájem.

Klíčová slova:

Otevřenost, radnice, občané, veřejná správa, veřejná kontrola, informace, participace

Abstract

This diploma thesis deals with the openness of the town hall towards the citizens of town Vsetin, or how citizens of the city can participate in the decision making processes which take place at the city hall. In the theoretical part, the author describes the theory of public administration. Further possibilities and reasons of public participation in the development of towns and cities, and also describes the control of public administration. The practical part is processed through a questionnaire survey and its subsequent evaluation, which provides feedback directly from the inhabitants of Vsetin. Outcome of the thesis is to evaluate whether the citizens of Vsetin are satisfied with the work of the Town Hall, if are involved in decision making processes relating to their city and if they are even interested to be involved.

Keywords:

Openness, town hall, citizens, public administration, public control, information, participation

OBSAH

1	ÚVOD.....	7
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	8
2.1	Cíl práce.....	8
2.2	Metodika zpracování.....	8
3	VYMEZENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	10
3.1	Veřejná správa	10
3.1.1	Cíle, principy a předpoklady veřejné správy.....	10
3.1.2	Činnosti a úkoly veřejné správy	11
3.1.3	Dělení veřejné správy	11
3.1.4	Principy veřejné správy	14
3.1.5	Obec jako územně samosprávná jednotka veřejné správy	16
3.1.6	Občané obce a jejich práva.....	17
3.1.7	Působnost obcí.....	18
4	ÚČAST VEŘEJNOSTI V ROZVOJI OBCÍ A MĚST.....	20
4.1	Podstata zapojování veřejnosti.....	20
4.2	Důvody pro zapojování veřejnosti	21
4.2.1	Právní důvody.....	21
4.2.2	Sociálně politické důvody	21
4.2.3	Pragmatické a ekonomické důvody.....	22
4.3	Úrovně zapojení veřejnosti	22
4.4	Techniky zapojování veřejnosti	24
5	KONTROLA VEŘEJNÉ SPRÁVY	28
5.1	Pojetí kontroly.....	28
5.2	Druhy kontrol.....	30
5.2.1	Individuální a koordinovaná kontrola	30
5.2.2	Vnitřní a vnější kontrola.....	30
5.2.3	Horizontální a vertikální kontrola	31
5.2.4	Plánovaná a operativní kontrola	31
5.2.5	Předběžná, průběžná a následná kontrola.....	31
5.2.6	Formální a neformální kontrola.....	32
5.2.7	Profesionální a občanská kontrola.....	32

5.2.8	Veřejná kontrola	32
5.2.9	Státní, krajská a obecní kontrola	33
5.3	Vybrané aspekty kontroly na úrovni obce	33
6	VLASTNÍ PRÁCE	35
6.1	Město Vsetín	35
6.1.1	Obecná charakteristika	35
6.1.2	Řízení a správa města	36
6.1.3	Informování veřejnosti a komunikační strategie města.....	36
6.1.4	Zveřejňování smluv	38
6.1.5	Rozpočet města.....	40
6.1.6	Veřejné zakázky	42
6.1.7	Zveřejňování zasedání zastupitelstva	44
6.1.8	Projekty města Vsetína	45
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	47
7.1	Výsledky výzkumu a jejich diskuze	47
7.2	Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření.....	60
8	ZÁVĚR	62
9	ZDROJE	64
10	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKU A GRAFŮ	68

1 ÚVOD

Informace jsou všude kolem nás. Právě informace jsou jedním z faktorů, které změnilы lidskou společnost. Jejich způsob předávání a uchovávání se v průběhu dějin neustále vyvíjí. Informace je obecně zpráva, kterou se lidé dozvídají, získávají ji nebo si ji předávají a můžeme ji tak označit jako jednu ze základů vzniku lidské civilizace, neboť informace je v podstatě odpovědí na otázku.

Z historického hlediska lze za významný přenos informací označit vynález písma, knihtisku, rozhlasu, televize a dalších postupně moderních technologií, jež jsou v dnešní době spjaty především s rozvojem výpočetní techniky a to zejména internetu. Tento rozvoj informačních technologií má podíl na neustálém procesu globalizace.

V dnešní době není problém, že je informací málo, ale naopak, že je jich příliš mnoho. Lidé jsou zaplaveni množstvím informací, jež se šíří závratnou rychlostí a ovlivňují všechny oblasti společenského života. Vznikla tak informační společnost, která proměnila život lidí v chaotický a uspěchaný sled okamžiků. Neustálý nárůst počtu informací, kterým je člověk vystaven, dělá život složitější, uspěchanější. Ale je opravdu zapotřebí mít tolik informací? Právě díky nekonečnému množství globálních informací, které nám poskytují masmédiа, vědí lidé často mnohem více o tom, co se děje na opačném konci světa, než v jejich blízkém okolí. Člověk se naučil vyhledávat informace o dění ve světě téměř při každém zapnutí počítače, ale přestal se zajímat o dění v místě, kde žije. Přitom právě to, co se děje v jeho okolí, má na něj největší vliv. (Norman, 2005)

Má však občan možnost takovéto informace získat? Mohou se občané zapojit do dění ve svém okolí? Mají možnost ho ovlivnit k obrazu svému? Mají, ale málo se o těchto možnostech všeobecně ví. Přitom, zapojování občanů ke spolupráci s radnicí města či obce, ve které žijí, se již osvědčilo v řadě obcí jak v České republice, tak i v jiných částech světa. Zapojování občanů do rozhodovacích procesů vede k lepší komunikaci ve vztahu úředníka a občana a umožňuje tak překonávat řadu nedorozumění. Vede také k lepším rozhodnutím orgánů měst a obcí, které nakonec vedou ke zlepšení životní úrovně v dané obci či městě. (Yates, 2001)

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je posouzení, zda jsou občané města Vsetína spokojeni s prací radnice města, jaké jsou možnosti občanů zapojit se do rozhodovacích procesů a jestli občané mají vůbec zájem podílet se na rozhodovacích procesech, jenž utvářejí obraz města.

2.2 Metodika zpracování

Diplomová práce se dělí na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se skládá ze tří kapitol, které tvoří vymezení veřejné správy a to zejména její cíle a principy, jsou zde popsány činnosti, které veřejná správa naplňuje a další charakteristiky, které jsou spojeny s tímto pojmem. Druhá kapitola teoretické části je věnována tématu účast veřejnosti v rozvoji obcí a měst, kde je popsána její podstata a důvody zapojování veřejnosti a také jsou zde popsány techniky, jak se veřejnost může do rozvoje obce či města zapojit. Třetí kapitola je věnována kontrole veřejné správy, kde je vymezeno její pojetí a jsou zde popsány její druhy.

Pro vypracování teoretické části byla použita především odborná literatura, která se zabývá danou problematikou. Dále bylo čerpáno také z legislativy a to zejména ze zákona č. 128/ 2000 Sb., o obcích v platném znění. Dalším důležitým zdrojem je portál Ministerstva vnitra České republiky, ze kterého byla čerpána data zejména pro kapitolu účast veřejnosti v rozvoji obcí a měst.

Praktická část je také rozdělena do dvou kapitol, kdy první kapitola je věnována Městu Vsetín a jeho otevřenosti pro občany z hlediska jeho výkonu veřejné správy. Je zde popsáno, jakou má Město Vsetín komunikační strategii směrem k veřejnosti, jaké kroky Město Vsetín podniklo pro možnost kontroly ze strany veřejnosti a také v jakých projektech pro podporu otevřenosti radnice vůči občanům města je město Vsetín zapojeno. Druhou kapitolu praktické části tvoří dotazníkové šetření, které má za cíl získat zpětnou vazbu od občanů města Vsetín a to v různých věkových a vzdělanostních strukturách. Data nezbytná pro zpracování praktické části diplomové práce byla čerpána zejména z interních směrnic Městského úřadu ve Vsetíně, webových stránek města či

z legislativy. Výstupem praktické části je vyhodnocení dotazníkového šetření a posouzení zda jsou občané města Vsetína spokojeni s prací radnice města, jaké jsou možnosti občanů zapojit se do rozhodovacích procesů a jestli občané mají vůbec zájem podílet se na rozhodovacích procesech, jenž utvářejí obraz města.

3 VYMEZENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Již v počátku starověku se kladl důraz na to, aby věci, jež se týkají ostatních, čili věci veřejné, se spravovaly s rozmyslem, měly určitý řád a to vše pod kontrolou ostatních občanů. V minulosti byla veřejná správa velmi důležitá a její role byla zcela nezpochybnitelná a dokonce se říkalo, že nejlepší vizitkou pro stát je právě dobře fungující veřejná správa. Veřejná správa má i dnes hluboký význam, kdy se snaží pomáhat věcem veřejným a napomáhat zlepšení jejich stavu.

3.1 Veřejná správa

Pro studium veřejné správy musíme na veřejnou správu pohlížet jako na systém, jež je utvářen ekonomickým chováním lidí, což znamená, že se člověk chce rozhodovat racionálně, ale rozhoduje se zejména jako správní člověk, jenž má omezenou racionalitu. Významnou skutečností pro formování moderní veřejné správy je období 17. století, zejména po skončení třicetileté války, kdy stát přebíral suverenitu nad určitým územím. Tento novodobý stát potřeboval správu, jež účinně zabezpečovala potřeby státu a to zejména ve věcech vojenských, daňových a finančních. Takhle vznikající systém veřejné správy byl totožný se státní správou, jež ale v té době byl podstatě centralistický a tudíž vše směřovalo k potřebám panovníka. (Hendrych, 2009)

Veřejná správa prošla v průběhu let několika reformami a modernizací, jež zapříčinily systémové změny a to zejména v oblastech ekonomických, politických a sociálních. Tyhle změny vedly k větší výkonnosti, zdokonalování struktury či snižování nákladů veřejné správy. (Hendrych, 2009)

Co se týká české veřejné správy, tak ta je chápána jako správa věcí veřejných a je vykonávána a především zajišťována pomocí příslušných orgánů jak státní správy, tak také orgány samosprávy. Její činnost je v souladu s právním a demokratickým uspořádáním státu. (Rektořík, 2004)

3.1.1 Cíle, principy a předpoklady veřejné správy

Hlavním cílem veřejné správy v souladu s principem legality je chránit a uplatňovat veřejný zájem, což znamená provádět službu veřejnosti. Tento cíl je úzce spojen s participací občanů na veřejných procesech. (Pomahač, 2013)

Hlavním předpokladem pro vykonávání dobré správy je respektování práva, hospodárnost a spravedlivost vůči občanům či jiným subjektům. Pro vytvoření vhodných podmínek pro činnost dobré veřejné správy je zejména vhodná organizační struktura, která je schopna plynule a trvale plnit úkoly subjektů a vykonavatelů veřejné správy.

Jako principy dobré veřejné správy můžeme označit především odpovědnost, zákonnost, přiměřenost, včasnost a nestrannost. (Hendrych, 2009). Podle definice Organizace Spojených národů je dobrá správa charakterizována jako správa transparentní, dodržující právní pravidla, správu spravedlivou, výkonnou a odpovědnou, na které se podílejí občané. (Charta Organizace spojených národů)

3.1.2 Činnosti a úkoly veřejné správy

Za činnostmi veřejné správy se zejména skrývají úkoly, jež má veřejná správa vykonávat, dále pak formy, v nichž je veřejná správa vykonávána, pravidla jednání, která musí být dodržena při rozhodovací a kontrolní činnosti, či činnosti související s financováním či s hospodařením s majetkem. Činnosti veřejné správy jsou svázány pevně stanovenými pravidly, která veřejnou správu vyznačují jako organizovanou a stabilizující činnost, která je přiřazena nositelům veřejné správy.

Úkoly veřejné správy jsou základním uspořádáním veřejné správy a jsou důležitými kritérii z hlediska jejich hodnocení. Úkoly jsou přiřazovány určitému vykonavateli, musí být dostatečně konkretizovány a musí být stanoven postup k jejich vykonávání. Zadávání úkolů je v souladu s dlouhodobými cíli, jichž bylo dosaženo v rámci společenské shody a jež sledují veřejné zájmy. Úkoly, jež jsou přiřazovány veřejné správě a to ať správním úřadům, orgánům samosprávy či dalším subjektům, se dají rozdělit na úkoly nařizovací a pečovatelské, jejichž úkolem je poskytování konkrétních služeb či jejich zabezpečování. (Hendrych, 2009)

3.1.3 Dělení veřejné správy

Pro lepší pochopení systému veřejné správy je nezbytné se seznámit s jejím dělením. Veřejná správa má mnoho dělení, ale základním kritériem dělení veřejné správy, a to v obecném pojetí, je dělení na **správu veřejných záležitostí a správu záležitostí soukromých**. Hlavním rozlišením mezi soukromou a veřejnou správou jsou rozdíly zejmé-

na v míře právní vázanosti a cíli, které jednotlivé správy sledují. Předpokladem soukromé správy je, že právní řád tuto správu vymezuje pouze negativně, což znamená, že mu vymezuje jen rámeček jednání, jinak je její nositel ve svém jednání volný. Naproti tomu veřejná správa je právním řádem vázána jak negativně, tak také pozitivně a stanovuje působnost každému vykonavateli zvlášť. Veřejná organizace se pro vykonávání úkolů musí řídit zákony a právním řádem a proto má také velice úzký prostor pro změnu základních úkolů. (Hendrych, 2009)

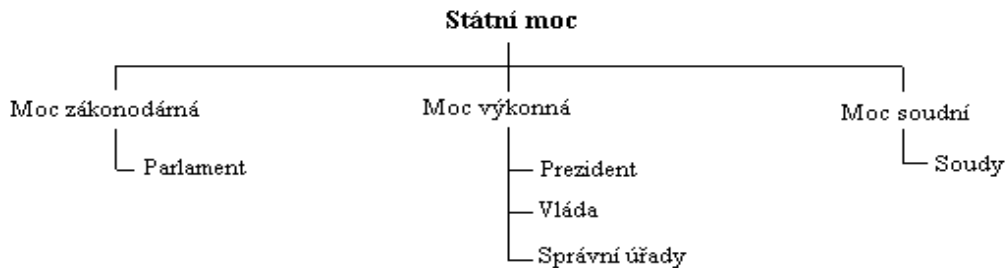
Materiální a formální pojetí veřejné správy

Veřejnou správu můžeme také dle Hendrycha (2009) rozdělit do dvou významů a to na materiální a formální pojetí. V materiálním pojetí je veřejná správa spojena především s činností státních orgánů či subjektů veřejné moci, jímž byly přiděleny úkoly označované jako veřejné. Na druhou stranu formální pojetí je spjato především s organizacemi, přesněji se soustavou jednotlivých správních úřadů, kterým byla svěřena moc vykonávat určité veřejné úkoly.

Veřejná správa v širším pojetí

Veřejná správa v širším pojetí se vztahuje k základnímu poslání institucí, jež se řídí demokratickými principy a v řízení státu jsou vymezeny třemi základními pilíři. Za základní pilíře se považuje moc zákonodárná, jež je vymezena v moci parlamentu, moc výkonná, jež spadá pod působnost prezidenta a vlády a posledním základním pilířem je moc soudní, která je v působnosti soudů a to jak obecných, správních, tak také ústavních. Strukturu veřejné správy v širším pojetí také znázorňuje obrázek č. 1. (Šelešovský, 1999)

Obrázek č. 1: Veřejná správa v širším pojetí

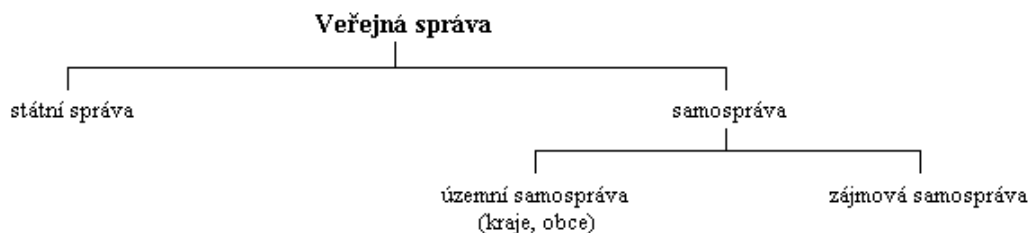

Zdroj: Šelešovský J. a kol.: *Cvičebnice otázek ze základů veřejné ekonomiky, veřejné správy a regionální politiky*, ESF MU, Brno 1999.

Veřejná správa v užším pojetí

Veřejná správa v užším pojetí se vztahuje především k potřebám občanů a k jejich principům rozhodování. Vymezuje se jako správní činnost, jež může být vykonávána pouze exekutivou vlády, státními a příslušnými nestátními organizacemi. Členění státní správy v užším rozsahu zobrazuje obrázek č. 2.

Obrázek č. 2: Veřejná správa v užším pojetí

Zdroj: Strecková Y., Malý I. a kol.: *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*, Computer Press, Praha 1998.

Hlavní členění tohoto pojetí veřejné správy je členění na státní správu a samosprávu. Podstatou státní správy je, že má jednotnou úpravu, jež je dána zákonem a její výkon platí pro celé území státu, kdy nositelem práva je přímo stát. Charakteristickým rysem pro státní správu je podřízenost orgánů nižšího stupně orgánům stupně vyššího. Naopak pro samosprávu je charakteristické, že ji vykonávají jiné subjekty než stát, které mohou v některých svých záležitostech rozhodovat samy tedy autonomně. Stát do jejich činnosti může zasahovat pouze v oprávněných případech, které jsou vymezeny zákonem. Samospráva se dále dělí na územní a zájmovou samosprávu, kdy územní samospráva je vykonávána samosprávnými celky, jež mají ohraničené území a v rámci něhož mohou samostatně hospodařit. Naopak zájmová samospráva sleduje a realizuje cíle v rámci organizace. (Strecková, 1998)

3.1.4 Principy veřejné správy

Veřejná správa vychází ve svém působení z obecných principů, které jsou jakýmsi právními zárukami, jež zabezpečují tvorbu a realizaci práva. Jedná se o následující principy.

Princip zákonnosti

Princip zákonnosti můžeme charakterizovat jako právní záruku, že veškeré právní předpisy budou v souladu s Ústavou České republiky a ústavními zákony jako s právními předpisy nejvyšší síly.

Princip legality

Dalším základním principem je princip legality, jenž vychází také z ústavy, ale najdeme ho i v Listině základních práv a svobod a také na úrovni zákonů. Tento princip je charakterizován tím, že státní orgány jsou oprávněny uplatňovat svou moc pouze v případech a v takových mezích, jež stanovuje zákon. Odlišením od subjektů veřejné moci jsou samotné fyzické a právnické osoby, jež mohou činit vše, co není zákonem zakázáno. Mohou být nuceni pouze v záležitostech, jež ukládají zákony.

Princip legitimacy

Princip legitimacy opravňuje právní úřady k činnosti a výkonu do určitého rozsahu a zaměření, jež stanovuje ústava a následně zákony svým uznáním. (Petruj, 2014)

Pro veřejnou správu mají také velký význam organizační principy, jež přispívají k její výstavbě. Jedná se především o doporučení pro utváření organizací a to jak z funkčního, tak také z institucionálního hlediska.

Mezi základní principy členění veřejné správy z hlediska jejího výkonu patří princip územní a věcný, centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace, princip kolegiální a monokratický a princip volební a jmenovací.

Územní a věcný princip

Územní princip je převážně vymezen územním hlediskem, tedy oblastí, kde se nachází a veškeré činnosti správních úřadů jsou v tomto vymezeném území soustředovány do jedné organizačně správní jednotky, čili úřadu.

Na druhou stranu je věcný princip vymezen na základě podobnosti správních agend, jež jsou vykonávány, což často v praxi vede ke zřizování specializovaných úřadů, jež si práci dělají. (Hendrych, 2009)

Centralizace a decentralizace

Oba principy centralizace i decentralizace vyjadřují styl řízení. Centralizací se rozumí soustředování rozhodovacích pravomocí do jednoho centra, především do ústředních orgánů, jež samy rozhodují, nebo výkon správy přenáší na nižší správní úřady, ovšem bez jakýchkoliv pravomocí a odpovědnosti.

Naopak pro decentralizovaný systém veřejné správy je charakteristické delegování pravomocí na nižší stupně veřejné správy spolu s pravomocemi a odpovědností. Nižší stupně jsou tedy samostatné, bez závislosti na ústředních orgánech a jejich činnost je pouze v daném rozsahu kontrolována státem. (Hendrych, 2009)

Princip kolegiální a monokratický

Kolegiální a monokratický princip se vymezuje z pohledu toho, jakým způsobem jsou správním orgánem přijímána rozhodnutí. Kolegiální princip je typický především pro územní samosprávy, kde má správní orgán větší počet členů a rozhodnutí jsou přijímána usnesením, která podléhají procedurálním pravidlům, jež jsou stanoveny jako podmínky přijetí usnesení.

Monokratický princip je přesným opakem kolegiálního, kdy jsou pravomoci rozhodnutí přisuzovány jedné osobě. Tento typ přijímání rozhodnutí se častěji vyskytuje ve státní správě a jeho výhody jsou zpravidla spatřovány v rychlosti rozhodování a odpovědnost vždy nese osoba, jež rozhoduje. (Hendrych, 2009)

Princip volební a jmenovací

Volební a jmenovací princip napomáhá k ustanovování osob do funkcí k výkonu veřejné správy. Volební princip se používá zejména v oblasti samosprávy a rozhodnutí přijmutí do funkce musí provádět větší počet osob.

Ustanovování do funkcí principem jmenovacím je záležitost především státní správy, kdy o jmenování do funkce rozhoduje jedna osoba. Jedná se především o nadřazeného pracovníka či nadřazený správní úřad. (Hendrych, 2009)

3.1.5 Obec jako územně samosprávná jednotka veřejné správy

Obec je vymezena jako základní složka územního samosprávného společenství občanů, jež je vymezeno hranicemi obce a má významné postavení v rámci regionálního rozvoje.

Obec má právní zakotvení v Ústavě a vychází ze zákona č. 128/ 2000 Sb. O obcích, kde zákon obec vymezuje jako základní územní samosprávné společenství občanů, jež může vlastnit majetek a také s ním hospodařit dle svého rozpočtu. Dle Ústavy je základním úkolem obce pečovat o její všestranný rozvoj se zajišťováním potřeb občanů a celkově ochraňovat veřejný zájem. Zákon o obcích je také v souladu s právní úpravou Evropského společenství a také s Evropskou chartou místní samosprávy, kterou Česká republika ratifikovala v roce 1999. Základní myšlenkou těchto dokumentů je, že občané

jsou oprávněni podílet se na projednávání věcí veřejných a být tak aktivně zapojeni do rozvoje obce.

Postavení obcí v České republice je vymezeno i v dalších zákonech, jež mezi nejvýznamnější patří zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, dále zákon č. 131/ 2000 Sb., o hlavním městě Praze a zákon č. 314/ 2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

Zákon o obcích také vymezuje statutární města, jež disponují vlastními orgány samosprávy a jejich specifikem je, že se dále dají členit na městské obvody a městské části a to na základě obecně závazné vyhlášky neboli statutu. Nabytím účinnosti tohoto zákona jsou obce také oprávněny vytvářet tzv. dobrovolné svazky obcí, jejichž cílem je prosazování a ochrana společných zájmů. Mohou být také členy Svazu měst a obcí České republiky a dalších organizací a to i mezinárodních a mohou tak vytvářet partnerství na mezinárodní úrovni, čerpat odtud nové zkušenosti a přispívat tak k obohacení jak kulturního, tak také sportovního života. (Zákon č. 128/ 2000 Sb.).

3.1.6 Občané obce a jejich práva

Občan obce je vymezen jako fyzická osoba, jež je státním občanem České republiky a v dané obci má nahlášen trvalý pobyt.

Základním právem občana obce je právo občana na informace o činnosti obce. Úprava tohoto zákona je zakotvená především v zákoně č. 106/ 1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. O významnosti tohoto zákona nemůže být pochyb, neboť pouze dobře informovaní občané se mohou aktivně podílet na správném fungování obce. Tento zákon může být omezen pouze a jen opět zákonem a to v případech jedná-li se o opatření vůči zabezpečení státu, bezpečnosti veřejnosti či ochraně veřejného zdraví a mravnosti.

Občané, jež dosáhli věku 18 let, mají v obci právo:

- na hlasování v místním referendu
- právo volit a sami být voleni do zastupitelstva obce
- právo vyjádřit svůj názor na zasedání zastupitelstva, kdy je názor v souladu s jednacím řádem

- právo na nahlížení do rozpočtu obce včetně jejího závěrečného účtu a právo písemně nebo ústně se k rozpočtu vyjadřovat
- právo na nahlížení dalších dokumentů obce jako do zápisů z jednání a usnesení zastupitelstva obce, usnesení rady obce, jejich výborů a komisí rady a oprávněnost pořizovat si z těchto dokumentů výpis.
- Právo projednávat radou obce či zastupitelstva určité záležitosti, jež se dotýkají samostatné působnosti obce, a žádost na projednání musí být podepsána nejméně 0,5 % občanů obce
- Právo podat obci návrh, připomínku nebo určitý podnět a požadovat na ně odpovědi a to nejdéle do 60 dnů od jejich podání.

Již výše zmíněná práva, kromě práva volebního, má také fyzická osoba, jež dosáhla věku 18 let a na území obce vlastní nemovitost nebo také osoba, která není státním příslušníkem České republiky, ale v dané obci má hlášeno trvalé bydliště a pokud-li tak stanoví mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána. (Charbuský, 2004)

3.1.7 Působnost obcí

Působnost obce lze obecně vyjádřit jako právo rozhodovat v určitém okruhu záležitostí daného orgánu veřejné správy, jenž je dáno platným právním řádem, a realizovat tak svou pravomoc. Pravomoc se následně vymezuje jako souhrn právních prostředků, jimiž dané orgány vykonávají svou působnost.

Působnost obcí má v České republice dvojí charakter a to takový, že obce mohou vykonávat jak působnost samostatnou, tak také působnost přenesenou. Zmíněná vymezení a jejich správné pochopení je zcela zásadní z hlediska správného výkonu činností orgánů obce. (Průcha, 2004)

Samostatná působnost

Každá obec má právo na samosprávu a pod samostatnou působnost obce spadají především takové záležitosti, jež jsou v zájmu obce a také v zájmu jejích občanů. Působnost obce vymezuje také zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích a oblast samostatné působnosti

obce patří především pod záležitosti, jež jsou uvedené v § 84, 85, 102, kdy výjimku tvoří vydávání nařízení obce. Do samostatné působnosti obce, jak už bylo uvedeno výše, patří záležitosti, jež jsou v souladu se zájmy obce a jejich občanů, a také jsou v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi. Jedná se především o zajišťování vhodných podmínek pro potřeby bydlení, ochranu a rozvoj zdraví včetně výchovy a vzdělání, ochrany kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Obec také může udělovat ceny obce za významná či jiná umělecká díla, může udělovat čestné občanství obce osobám, jež se významně zasloužily o rozvoj obce a také hospodaří účelně a hospodárně se svým majetkem. Obce v rámci samostatné působnosti mohou také spolupracovat s jinými obcemi a i obcemi jiných států, které ale podléhá souhlasu Ministerstva vnitra, kterému předchází projednání s Ministerstvem zahraničí. (Rektořík, 2003)

Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají obce v takových záležitostech, jež jim stanoví zákon. Pro výkon činností přenesené působnosti dostávají obce příspěvek ze státního rozpočtu. Činnosti, u kterých není stanovena působnost, kterou vymezuje zvláštní zákon, tak vždy platí, že činnosti spadají pod působnost samostatnou.

Přenesená působnost pro více obcí je zajišťována pověřeným obecním úřadem a jejich správní obvody a sídla jsou stanoveny v prováděcím právním předpise. V rámci přenesené působnosti může také obec vydávat nařízení obce, což jsou právní předpisy, jež jsou vydávány na základě zmocnění v zákoně. Pokud nařízení obce odporuje zákonu, či není v souladu s usnesením vlády nebo směrnicí ústředního správního úřadu, tak krajský úřad zastaví výkon tohoto nařízení a pokud se do tří měsíců nezjedná, tak je podán zastupitelstvem kraje návrh na zrušení tohoto nařízení a to u Ústavního soudu.

Na výkon přenesené působnosti obcí dohlíží příslušný krajský úřad, pokud to jinak nestanoví zvláštní zákon. Výjimku tvoří hlavní město Praha, které je zároveň i krajským úřadem. (Rektořík, 2003)

4 ÚČAST VEŘEJNOSTI V ROZVOJI OBCÍ A MĚST

Každý občan má právo na informace, jež je zakotveno v Listině základních práv a svobod. Tohle právo se také významně vztahuje k veřejné správě, kdy slouží jako záruka její zákonnosti a občané tak mohou kontrolovat její činnost a mohou se tak aktivně zapojit do věcí veřejných.

Právo na informace je zabezpečeno zákonem č. 106/ 1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ale zapojení veřejnosti do věcí veřejných nespočívá pouze v rozšiřování informací mezi občany, ale naopak podstatné jsou názory veřejnosti k danému problému a také využití těchto názorů a jejich míra vlivu na rozhodnutí veřejné správy.

Zapojování veřejnosti se zajišťuje odpovídajícími mechanismy a technikami, jež mají občany podpořit v možnostech spolurozhodovat v různých případech na ovlivnění svého okolí. Dobrá komunikace mezi místní správou a občany tedy umožňuje občanům být aktivně zapojeni do rozhodovacích procesů a tím si i více vážít svého okolí, když mají možnost ho sami ovlivnit.

4.1 Podstata zapojování veřejnosti

Podstatou zapojování veřejnosti do věcí veřejných jak už bylo zmíněno, je především získávání názorů od občanů a tyto názory dále využívat při rozhodování místní správy. Rozhodnutí místní správy by mělo reagovat na potřeby občanů, a proto vyjádřené názory občanů slouží zároveň jako zpětná vazba pro zamezení jejich negativních reakcí. Díky komunikaci s veřejností a jejím zapojení, dává radnice možnost občanům ovlivnit budoucí vývoj jejich obce a také dochází ke zlepšení podkladů pro rozhodování. Odpovědnost za rozhodování ve věcech veřejných nese rada a zastupitelstvo obce, a právě tyto orgány mají v procesu rozhodování konečné slovo a také za svá rozhodnutí nesou plnou odpovědnost.

Pro efektivnost zapojení veřejnosti do procesu rozhodování je zapotřebí především zajistit dostatečný čas v počáteční fázi procesu, jenž je zapotřebí pro informování občanů, sběru jejich názorů a následně vyhodnocení těchto názorů. Zvýšené náklady a časová náročnost v počátečních fázích jsou ale následně kompenzovány v dalších čas-

tech, kdy díky dobré připravenosti a informovanosti občanů dochází k urychlení celého procesu a dochází tak k vykompenzování vzniklých časových ztrát. (Pavlát, 2008)

4.2 Důvody pro zapojování veřejnosti

Důvodů pro zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů je celá řada, ale za základní důvody se považují: právní důvody, sociálně politické důvody, pragmatické a ekonomické důvody.

4.2.1 Právní důvody

Vydávání rozhodnutí přitahuje zájem veřejnosti a také se zvyšuje zájem o kontrolu těchto vydaných rozhodnutí. Pro kontrolu mají občané dostatečné množství nástrojů, jež mohou k jejich kontrole využít.

V případě neshody s vydaným rozhodnutím mohou občané použít právní mechanismy, jež vedou k zastavení celého procesu. Právě pro předcházení této situace se vedou diskuze se zainteresovanou veřejností pro včasné nalezení a následné napravení právní neshody spojené s vydáním rozhodnutí, jež se mohou v průběhu celého rozhodovacího procesu vyskytnout. (Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů)

4.2.2 Sociálně politické důvody

Komunikace místní správy s občany a jejich následné zapojení napomáhá předcházet možným konfliktům a také přispívá k posilování pocitu sounáležitosti občana vůči své obci, díky tomu, že se může podílet na jejím vývoji.

Tím, že se občané aktivně zapojují, dochází ke zvyšování důvěry ve vztahu k rozhodovatelům a následně se tak zlepšuje atmosféra v celé obci. Proces rozhodování se tak stává otevřeným a transparentním, což oceňují především sami občané a dochází tak k přirozené podpoře obce. (Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů)

4.2.3 Pragmatické a ekonomické důvody

Ekonomickými důvody pro zapojení veřejnosti je určitě úspora finančních prostředků, které by musely být vynaloženy na změny v projektu, jež by si veřejnost v konečné fázi vynutila. Díky zapojení veřejnosti se získají nezbytné mnohdy i kvalifikované podkladové informace, jež mohou být získány od místních odborníků a mohou tak zvýšit kvalitu připravovaných dokumentů a díky znalosti svého prostředí tak minimalizovat negativní dopady.

Při zapojení veřejnosti a to zejména podnikatelů a nevládních organizací, může obec získat cenného partnera, jenž se bude s obcí podílet na realizaci plánovaných projektů. (Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů)

4.3 Úrovně zapojení veřejnosti

Pro spolupráci s veřejností je nejprve důležité si uvědomit a zvážit, do jaké míry chceme s veřejností spolupracovat. Postupů pro zapojení veřejnosti je celá řada a jejich odlišnost spočívá zejména v míře veřejné kontroly, jež daný postup umožňuje. V první řadě se stanoví úroveň veřejné kontroly nad prováděným rozhodnutím, a až po té se stanoví odpovídající postupy pro komunikaci s veřejností a jejich míra vlivu na proces rozhodnutí.

Dle míry, jenž mají občané možnost ovlivňovat proces rozhodování, rozlišujeme několik následujících úrovní zapojení veřejnosti.

Úroveň 1: Přímá demokracie

Princip přímé demokracie je postaven na tom, že rozhodnutí je plně v rukou občanů, jež si sami vybírají řešení a to prostřednictvím různých způsobů hlasování, přičemž nejčastějším způsobem v přímé demokracii jsou referenda. (Pavlát, 2010)

Úroveň 2: Společné rozhodování s dotčenými občany

Společné rozhodování je založeno na principu stanovení zástupců veřejnosti a s těmi jsou následně vedeny otevřené diskuze, jež mají napomoci připravovanému rozhodnutí a díky společnému plánování se tak rozhodovatelé mohou vyhnout veřejným konfliktům. Pro společné plánování je typická tvorba jednoúčelových občanských poradních komisí či akční plánování. (Pavlát, 2010)

Úroveň 3: Oficiální konzultace s veřejností

Pod oficiální konzultace s veřejností patří zejména jednání místní správy se zainteresovanou veřejností a pro rozhodovatele je závazné, že získané informace musí při rozhodovacím procesu využít.

Oficiální konzultace s veřejností jsou zpravidla používány, pokud je to nezbytné z hlediska právních či politických důvodů a nejpoužívanějšími metodami těchto konzultací jsou zejména veřejná slyšení a konzultace s občanskými iniciativami a neziskovými organizacemi. (Pavlát, 2010)

Úroveň 4: Sběr názorů a připomínek občanů

Tato úroveň, jež zajišťuje sběr názorů a připomínek občanů, má za úkol zjistit, jaké mohou mít občané reakce na daná rozhodnutí. Cílem tedy je rozšířit si přehled o daném problému, avšak dané názory a připomínky nemusí být nijak dále zohledněny a občané nemají žádnou záruku, že jejich připomínky budou brány v úvahu. Pro tuto úroveň zapojení veřejnosti se nejčastěji používají zejména rozhovory se zainteresovanými občany, průzkumy veřejného mínění atd. (Pavlát, 2010)

Úroveň 5: Informování veřejnosti

Věcné informování veřejnosti nijak zvláště nezapojuje občany do rozhodovacího procesu, ale má informativní charakter, jež občany informuje o celém probíhajícím procesu, čímž se také zvyšuje otevřenost a transparentnost.

Metodami pro tuhle úroveň jsou především plakáty, informační tabule, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti daného záměru, informační sdělení v místních médiích apod. (Pavlát, 2010)

Úroveň 6: Manipulace s veřejným míněním

Manipulace s veřejným míněním se řadí mezi nejnižší stupně v zapojování veřejnosti a označuje se také jako nejprimitivnější způsob zapojení veřejnosti, kdy se rozhodovatelé snaží ovlivnit veřejnost vůči svým záměrům. Rozhodovatelé, kteří se k tomuto stupni uchylují, dokazují veřejnosti svou neserióznost a nejčastěji používaným nástrojem je public relations. (Pavlát, 2010)

4.4 Techniky zapojování veřejnosti

Techniky a metody pro zapojování občanů jsou neoddelitelnou součástí správních procesů, neboť jsou to prostředky, jimiž může veřejná správa komunikovat s občany a naopak. V současné době existuje mnoho druhů metod a technik pro zapojení veřejnosti a odlišují se od sebe stupněm zapojení. Mezi hlavní metody a techniky zapojování veřejnosti patří:

Vývěska nebo informační tabule orgánů veřejné správy

Vývěska či informační tabule orgánů veřejné správy jak už název napovídá, má informační charakter a slouží k průběžnému informování o průběhu procesu. Důležitým aspektem této metody je udržovat aktuálnost poskytovaných informací a jejich srozumitelnost. Výhodou této metody je, že zveřejňování informací na úřední desce je dáno zákonem, což znamená, že umístění informací je povinné. Další výhodou je, že se jedná o metodu, jež je nenáročná na čas a prostředky a nevyužívá žádné moderní technologie,

což je výhoda zejména pro starší občany. Naopak nevýhodou této metody může být odborný úřednický jazyk, jenž může být pro některé obyvatele těžko srozumitelným a informace je možno podávat pouze skrz listinné materiály. (Pecl, 2001)

Tisk, rozhlas a TV

Tisk, rozhlas a TV, čili obecně masmédiá oslovují rozsáhlou část veřejnosti a poskytují tak široké spektrum informací. Pro některé obyvatele je tento způsob získávání informací daleko přijatelnější, než číst letáky a brožury. Každý z těchto zmíněných informačních kanálů má svoje výhody a nevýhody. Určitě výhodou všech zmíněných medií je, že jejich obsah zasahuje širokou veřejnost. Regionální tisk má tu výhodu, že se jedná o poměrně levnou formu jak informovat aktuálními informacemi místní veřejnost a naopak nevýhodou by mohlo být, že může dojít k pozměnění informací novináři, jež může být zapříčiněno nedostatečnou kontrolou editora.

Co se týká informačního prostředku televize, tak se jedná o vysoce nákladný způsob šíření informací a tyto informace jsou také prostorově omezeny. Jedná se však o vysoce účinný prostředek informování, jenž má velký dosah. (Pecl, 2001)

Letáky a plakáty

Letáky a plakáty jsou informačními materiály, jež obsahují stručné informace o jednotlivých fázích procesu a jsou vhodné především pro základní informování veřejnosti a možnosti zapojení se. Tento typ informačního materiálu se může poskytovat jak v tištěné, tak také i elektronické podobě, přičemž v tištěné podobě je možné nechat materiály k volnému odběru např. na podatelně úřadu a v elektronické podobě je možno tyto materiály zveřejnit na internetových stránkách obce či města. Tento informační materiál má omezený prostor pro prezentování informací a je třeba si dát pozor, aby nedošlo k přesycení informací, kdy díky velkému množství plakátů může způsobit až apatičnost vůči tomuto způsobu informování. (Pecl, 2001)

Adresný dopis/ telefonát

Využití formy adresného dopisu či telefonátu se provádí v případě, pokud chceme přímo oslovit adresáta či klíčové účastníky, jimiž mohou být jak samotní občané, tak i zá-

jmové skupiny či organizace. Jedná se o efektivní formu komunikace, která v případě adresného telefonátu ihned zajišťuje zpětnou vazbu, a tudíž ihned známe reakci adresáta. Nevýhodou této metody a to zejména adresného telefonátu jsou zejména finanční náklady, které si tato metoda vyžaduje. (Pecl, 2001)

Internetový portál

Webové stránky v rámci internetového portálu jsou v dnešní době velice vhodnou a efektivní metodou poskytování informací. Jde o poměrně snadnou a jednoduchou formu zveřejňování informací, která umožňuje využití spousty nástrojů, jež internet nabízí. Jedná se zejména o vytváření statistik, které ukazují, jak veřejnost sleduje poskytované informace nebo se také může jednat o umístování odkazů, které občany přeměrují přímo na danou problematiku. Součástí webových stránek by měly být i informace, jež se týkají např. harmonogramu zpracování dokumentů, termíny veřejných setkání, jak se občané mohou zapojit a také v jakém termínu a s jakými kritérii mohou posílat své připomínky.

S internetovým portálem úzce souvisí i metoda internetového diskuzního fóra, která se využívají k obousměrné komunikaci ve vztahu úřad- občan, a tím otevírá prostor pro vyjádření názorů široké veřejnosti, kdy jsou zaslané příspěvky do diskuze automaticky zobrazeny a také se automaticky zasílají zřizovateli diskuze, který v případě nevhodnosti příspěvku, jenž by měl urážlivý či výsměšný charakter, dává oprávnění tento příspěvek odstranit. (Pavlát, 2010)

Názorové průzkumy

Názorové průzkumy především zahrnují ankety či rozhovory, jimiž lze získat názory a postoje celé populace či vybrané skupiny na danou problematiku. Možnou formou jak tuhle metodu využít jsou např. otázky anketního charakteru, jež mohou být zveřejněny v novinách či na webových stránkách.

Výhodou těchto průzkumů je především anonymita dotazovaných, tudíž se občané nebojí vyslovit svůj opravdový názor. Nevýhodou těchto anketních otázek může být to, že samotný způsob položení otázky může předem ovlivnit názory občanů.

Náborové průzkumy mohou být také uskutečněny v rámci individuálních či skupinových rozhovorů, které slouží především pro získání detailnějších informací a získání hlubšího proniknutí do názorů daných zájmových skupin. (Pavlát, 2010)

Veřejná setkání

Veřejná setkání mají mnoho podob, ale nejčastějšími formami jsou veřejná slyšení, veřejná projednávání, semináře, konference apod. Pro všechna zmíněná setkání je společné, že se vždy jedná s větším počtem subjektů a jejich základním cílem je sběr názorů a připomínek veřejnosti se společným hledáním řešení.

Výhodou těchto metod je, že dochází k přímé komunikaci mezi občany a veřejnými rozhodovateli, avšak konání této akce musí být dostatečně předem hlášeno. Omezením těchto metod je vždy časový prostor projednávání, kde není možné vyslechnout názor úplně každého občana.

Návaznost na metodu veřejného setkání má metoda ***připomínkový proces***, kdy prostřednictvím pošty či elektronickými možnostmi mohou občané k navrhovaným řešením přidávat své připomínky. (Pavlát, 2010)

5 KONTROLA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Veřejná správa je řídicí činnost, jež se týká společenského řízení a její činnost musí být uskutečňována v mezích zákona. Kontrola obecně provází každou lidskou činnost a zejména pak, pokud se jedná o činnost řídicí či usměrňující, protože každá řídicí činnost obsahuje zdroje chyb, které se mohou vyskytnout v jejím procesu řízení a jejich kontrola tedy nastává z důvodu předcházení těchto chyb či sjednání jejich nápravy.

Kontrola je obecně činnost, jež porovnává a vyhodnocuje existující stav nějaké činnosti či věci se stavem zamýšleným a podává tak informaci o dosažení stanovených cílů. K odstranění těchto zjištěných rozdílů může následně využít potřebná opatření, jež slouží k jejich nápravě. Hlavním předmětem kontroly veřejné správy je především dodržování pravidel zákonnosti, účelnosti a hospodárnosti veřejné správy. Důležitým prvkem pro kontrolu veřejné správy je její systém kontroly, jenž musí být vytvořen koordinovaně a na základě přesně stanovených pravomocí a povinností z důvodu zabránění chaotických kontrol, které by ve výsledku vedly jen k neefektivnosti a neúměrně by zatěžovaly běžný chod kontrolovaných činností. (Hendrych, 2009)

5.1 Pojetí kontroly

Ve veřejné správě se vymezuje několik pojetí, ale obecně se rozlišuje šest základních pojetí, mezi něž především patří pojetí informační, regulační, institucionální, represivní, motivační a výchovné.

Informační pojetí má za úkol především zjišťovat skutečnost o kontrolovaném objektu a porovnávat její skutečný stav se stavem očekávaným. V případě neshod je povinná objevit odchylky a zajistit jejich zápis. Jako příklad informačního pojetí kontroly veřejné správy slouží například audit hospodaření obce.

Regulační pojetí vychází z pojetí informačního, ale oproti němu je jeho cílem odstranění zjištěných nežádoucích odchylek. Jedná se například o vnitřní kontrolu, jež se týká

nakládání se získanými dotačními prostředky obcí. O regulačním pojetí tedy můžeme říci, že se jedná o kontrolu se zpětnou vazbou.

Institucionální pojetí je chápáno směrem ve vztahu k instituci, která kontrolu zajišťuje a realizuje a její pojetí vychází z pojetí regulačního. Mezi instituce, jež mají kontrolní funkci, patří Nejvyšší kontrolní úřad, Česká obchodní inspekce, Úřad pro jadernou bezpečnost, Česká školní inspekce, Veřejný ochránce práv a další.

Represivní (negační) pojetí vychází také z pojetí regulačního, ale navíc má za cíl vyvození represivních důsledků, jimiž mohou být například důsledky kontrol bank a jejich následné odvolání, případy obžalování. U represivního pojetí se vychází z toho, že veškerá rozhodnutí, jež zahrnují normy, příkazy apod., jsou správná, a tudíž odchylky jsou nežádoucí a je zapotřebí je odstranit a vyvodit z nich příslušné důsledky.

Motivační pojetí vychází z pojetí regulačního, ale je přesným opakem pojetí represivního, kdy nejde jen o postihování viníků za neplnění norem apod., ale jde především o zhodnocení dobře vykonané práce či funkce a tím motivaci pracovníků, pro zvýšení kvality a efektivnosti výkonu funkce.

Výchovné pojetí má za cíl především výchovu kontrolovaných objektů subjekty k přesnosti a odpovědnosti za výkon práce. Jedná se i o výchovu k zamezení korupce a jedná se především o usměrňování činnosti kontrolovaného objektu a poskytování případné pomoci.

U všech zmíněných pojetí je důležité vybudovat si zpětnou vazbu, jež je nezbytná pro dosažení rovnováhy mezi existujícím stavem a stavem žádoucím. Veřejné instituce, jež mají své cíle a realizují určité statky, tak usilují o jejich co největší uspokojení a proto nejsou kontrolovány pouze řídicími subjekty, ale také konkurenty, občany, voliči, různými sociálními skupinami apod.

Kontrola, jež má být efektivní, musí být zaměřena do budoucna, kdy je nutné vytvořit takový systém, jenž včas upozorní, že je třeba udělat určitá opatření pro předjití problému. Jednou z možných technik je metoda PERT (Program Evaluation and Review Technique), jež je zaměřena na vyhodnocování a testování programů, kdy tato

technika umožňuje předvídat vznik problému, pokud se nepodniknou určitá opatření. (Rektořík, 2003)

5.2 Druhy kontrol

Kontrola se ve veřejném sektoru rozlišuje podle několika různých kritérií. Následující druhy kontrol jsou uvedeny z důvodu, že mají bezprostřední vazbu na veřejný sektor a také vyjadřují vztahy mezi subjekty a objekty kontroly.

5.2.1 Individuální a koordinovaná kontrola

Individuální a koordinovaná kontrola veřejné správy se rozlišuje v důsledku subjektu kontroly. Kontrola individuální je vykonávána pouze jedním subjektem kontroly a kontrola koordinovaná vychází z výkonu více subjektů kontroly.

Oba typy zmíněných kontrol mohou být kontrolami soubornými, v rámci nichž se provádí úplné, nebo-li vyčerpávající kontroly, dále pak kontroly namátkové, kdy je kontrolována pouze určitá část souboru a také kontroly výběrové, které se provádí podle přijatého pravidla výběru. (Rektořík, 2004)

5.2.2 Vnitřní a vnější kontrola

Vnitřní a vnější kontrola se rozlišuje vzhledem vztahu k objektu a vnitřní kontrola je realizována subjektem kontroly, který je také kontrolován jako součást systému. Může se také jednat o kontrolu, která je vztažena na podřízené subjekty kontrolních orgánů a také na jimi zřízené organizační jednotky a právnické osoby.

Naopak pro vnější kontrolu je charakteristické, že u ní neexistuje vztah nadřazenosti a podřízenosti, v tomto případě tedy nadřazenosti subjektu kontroly nad kontrolovaným objektem a ani se nevyskytuje mezi těmito orgány žádná činnost, která by se týkala usměrňování činnosti kontrolované organizace. (Rektořík, 2004)

5.2.3 Horizontální a vertikální kontrola

Vertikální kontrola je prováděna z pozice každého vedoucího pracovníka a provádí se dle zásady „kdo řídí, ten kontroluje“ a je ovšem také kontrolován. Způsob vertikální kontroly je nejčastěji využíván v lineárních řídicích strukturách.

Horizontální kontrola je realizována na stejné úrovni řízení a probíhá tedy mezi pracovníky a pracovními kolektivy. Na základě těchto kritérií můžeme horizontální kontrolu také označit jako kontrolu srovnávací. (Rektořík, 2004)

5.2.4 Plánovaná a operativní kontrola

Plánovaná kontrola se rozlišuje podle systému kontroly a je založena především na pravidelnosti kontrol a je realizována systematicky a probíhá vždy podle zpracovaného plánu kontroly, v němž je i zahrnuta očekávaná efektivita, která vychází právě z pravidelnosti.

Operativní kontrola se provádí běžně, kontroluje se zejména každodenní činnost a je také zaměřena na získávání potřebných informací, které slouží ke každodennímu řízení organizace. Tento typ kontroly se nejvíce využívá v oblasti veřejné správy. (Rektořík, 2004)

5.2.5 Předběžná, průběžná a následná kontrola

Předběžná kontrola je realizována ještě před vyslovením rozhodnutí a to z toho důvodu, aby se předešlo možným nedostatkům či chybám.

Průběžná kontrola je prováděna řídicími pracovníky a kontroluje se zejména přesnost a správnost probíhajících operací. U průběžné kontroly se dbá především na to, aby prováděné procesy byly vykonávány efektivně, hospodárně a aby se účelně využívaly veřejné prostředky.

Následná kontrola naopak probíhá až po ukončení prováděných operací, kdy dochází k analýze dosažených výsledků ve vztahu ke sledovaným cílům.

Dále ještě může rozlišit kontrolu soustavnou a občasnou, kdy soustavná kontrola probíhá nepřetržitě a je k ní zapotřebí velký počet pracovníků a také si vyžaduje velké

finanční náklady. Občasná kontrola je prováděna nepravidelně, čili příležitostně a to zejména při předávání funkcí či majetku apod. (Rektořík, 2004)

5.2.6 Formální a neformální kontrola

Formální kontrola se zaměřuje na formální správnost probíhajících akcí. Jedná se především o podpisová oprávnění, úplnost a správnost údajů. Tento druh kontroly má eliminovat chyby, jež by mohly znemožňovat další práci s potřebnými doklady. Do formální kontroly můžeme zahrnout například kontrolu počítačových programů, jež pracují s doklady, či vedení statistik a matrik.

Neformální kontrola je pak zaměřena na věcnou správnost prováděných operací a také na jejich účelnost a hospodárnost. (Rektořík, 2004)

5.2.7 Profesionální a občanská kontrola

Profesionální a občanská neboli laická kontrola se vymezují dle odborného výkonu. Profesionální kontrola nebo jinak také odborná kontrola probíhá na úrovni odborných útvarů či institucí a svou kontrolu provádějí v mezích zákona, který přesně stanovuje způsob a zaměření kontrolní činnosti.

Občanská kontrola je prováděna samotnými občany, tedy širokou veřejností, kteří mají právo podílet se na rozhodovacích procesech. Veřejnost může kontrolu provádět buď svou účastí na zasedání zastupitelstva ať už obce či kraje a sami tak mít nad kontrolou dozor nebo kontrolu mohou také uplatňovat prostřednictvím svých zástupců ve volených orgánech. (Rektořík, 2004)

5.2.8 Veřejná kontrola

Veřejná kontrola je specifickým druhem kontroly a je prováděna ve veřejném zájmu. Veřejná kontrola dává plátcům daně možnost do určité míry ovlivnit způsob rozhodnutí, či investování peněžních prostředků, jež částečně pocházejí přímo od nich samotných.

Veřejná kontrola podléhá také zásadám publicity a na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jsou orgány a instituce veřejné správy povinny poskytovat informace, jež se týkají rozhodovacích procesů.

5.2.9 Státní, krajská a obecní kontrola

Státní, krajská a obecní kontrola se rozlišují podle hierarchické úrovně uspořádání státu a všechny kontroly jsou dány legislativou. Státní kontrola je dána zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole v platném znění a dále také specifickými zákony a to zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a zákonem č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek v platném znění.

Krajská kontrola je vymezena zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích v platném znění a obecní neboli komunální kontrola je pak dána zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

5.3 Vybrané aspekty kontroly na úrovni obce

Obec hraje v systému veřejné správy důležitou roli, neboť jejím cílem a úkolem je jak sociálně, tak také ekonomicky rozvíjet své území. Kontrola obce, jak už bylo zmíněno, vyplývá ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a jejím úkolem je také plnit funkci zpětné vazby, jež se dotýká řízení měst a obcí. Kontrolu v působnosti obce vykonává:

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce má na starost veškerou činnost, která se týká obce, jež je vymezená jako územní a samosprávný celek. Kontrola se vztahuje především k plnění všech úkolů, jež vyplývají z působnosti obce, na plnění obecně závazných vyhlášek, oznámení, peticí apod. Kontrola na úrovni zastupitelstva je prováděna prostřednictvím rady a výborů, kdy rada vykonává takovou kontrolu, jejíž rozsah stanovilo zastupitelstvo a zjištěné výsledky vyplývající z kontroly rovněž předkládají zastupitelstvu, které následně

zprávy z kontrolní činnosti projedná, případně vypracuje opatření proti zjištěným nedostatkům.

Rada obce

Rada obce, jak už bylo zmíněno, vykonává kontrolu nad plněním úkolů, jež plynou z usnesení zastupitelstva. Kontrola je vykonávána v oblasti samostatné působnosti obce a pro své účely si rada může zřídit iniciativní a poradní orgány komise. Rada obce má také ve své působnosti stanovování pravidel, jež jsou třeba pro přijímání a vyřizování petic či stížností.

Starosta obce

Starosta obce kontroluje takovou činnost, která mu je svěřena zákonem nebo organizačním pořádkem a je tak součástí jeho řídicí funkce. V rámci své působnosti starosta obce určuje opatření, jež slouží k nápravě vzniklých nedostatků.

Tajemník obecního úřadu

Funkce tajemníka obecního úřadu spočívá zejména v kontrolování činnosti zaměstnanců, kteří pracují v rámci obecního úřadu. Dále pak pokud jinak nestanoví zastupitelstvo, vykonává také kontrolu nad organizačními složkami obce.

Finanční a kontrolní výbor

Výbory jsou zřizovány jako iniciativní a kontrolní orgány, jež zřizuje zastupitelstvo obce a rada obce může zřizovat pro své účely komise. Finanční a kontrolní výbor musí být zřízen vždy a minimální počet členů výboru je stanoven na tři členy, kdy se jejich členem nemůže stát starosta, místostarosta, tajemník a ani osoby, jež zabezpečují rozpočtové a účetní práce v rámci obecního úřadu. Úkolem finančního výboru je kontrola nad hospodařením s majetkem obce, kontrola nakládání s finančními prostředky atd. Co se týká kontrolního výboru, tak ten svou činnost naplňuje především kontrolou nad plněním usnesení zastupitelstva a rady obce a to především z pohledu dodržování právních předpisů. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

6 VLASTNÍ PRÁCE

6.1 Město Vsetín

6.1.1 Obecná charakteristika

Město Vsetín se rozprostírá na úpatí Vsetínských, Hostýnských a Vizovických vrchů. Svou polohou spadá do oblasti Zlínského kraje, od kterého se nachází 33 km. Rozloha města je vypočítána na 5 761,49 ha a město leží v nadmořské výšce 345 m. n. m. Dle údajů z roku 2015 ve městě Vsetín žije 26 504 obyvatel. Městem protéká řeka Bečva, která pramení v Chráněné krajinné oblasti Beskydy a město tak rozděluje na 2 části, na Horní město a Dolní město. Díky bezprostřední blízkosti Chráněné krajinné oblasti Beskydy je i životní prostředí ve městě ve velmi dobrém stavu a město se díky této poloze stalo vysoce atraktivní oblastí z hlediska cestovního ruchu.

Z historického pohledu se první zmínky o Vsetínu vztahují k procesu osidlování tohoto území a vážou se až k 13. století. Tohle pozdní osídlení bylo pravděpodobně způsobeno rázem krajiny a to vysokým zalesněním území a jeho hornatým reliéfem, což byla významná překážka pro tehdejší osidlování. V 15. století byla ve městě vystavena tvrz, jež byla v 17. století přestavěna na zámek a v současné době tvoří dominantu města, kde se pravidelně konají různé kulturní a společné akce. Rozmach města začal v 19. století v souvislosti s průmyslovou revolucí, která využila obrovské zásoby dřeva v tamějších lesích a prvními továrnami zde byly parní pily, cukrovar, továrna na sirky a v roce 1868 zde byly vystavěny sklárny. V 70. letech 19. století se stal Vsetín významným průmyslovým centrem a to díky výrobě nábytku z ohýbaného dřeva a to jak v továrně firmy Bratří Thonetů, tak také v továrně firmy Jakuba a Josefa Kohna. Tento rozmach zastavila až světová hospodářská krize v 30. letech 20. století, která omezila výrobu v průmyslových podnicích a zapříčinila také vysokou nezaměstnanost, kterou snížila výstavba závodu Zbrojovka, jež se již podle názvu orientovala na zbrojní průmysl, a v období druhé světové války se díky tomuto závodu zdvojnásobil počet lidí ve městě.

V současné době se město Vsetín řadí k nejvýznamnějším střediskům celé Východní Moravy a neustále se snaží rozvíjet a zkvalitňovat tak podmínky pro další rozvoj svého území. Ve městě také působí několik občanských sdružení, jež se zabývají kul-

turní činností a obohacují tak kulturní život ve městě a tím také přispívají k rozvoji cestovního ruchu ve městě. (Baletka, 2008)

6.1.2 Řízení a správa města

Město Vsetín se v roce 2003 stalo obcí s rozšířenou působností a převzalo tak pravomoci po bývalém okresním úřadu. Město spravuje zastupitelstvo, jež má 21 členů a schází se zpravidla šestkrát do roka. Zastupitelstvo si dále ze svých členů volí radu města, která vystupuje jako výkonný orgán, ale důležitou funkci má také v působnosti samostatné. Rada města se skládá ze 7 členů a ti se zpravidla scházejí jedenkrát za čtyři týdny.

Plnění úkolů samosprávy a také výkon státní správy zajišťuje Městský úřad. Organizační struktura tohoto úřadu je standardní a s nikterak zásadními odchylkami se neliší od organizačních struktur úřadů velkých měst. V čele městského úřadu je starosta s místostarosty, tajemníkem, vedoucími odboru a vedoucími jednotlivých oddělení.

Co se týká vzdělávání úředníků na Městském úřadě ve Vsetíně, tak to probíhá dle zákona č. 312/ 2002 Sb., o úřednících územně samosprávných celků a o změně některých zákonů. Vzdělávání je především zaměřeno na vzdělávání vstupní, průběžné, také na zvláštní odbornou způsobilost a také na vzdělávání vedoucích úředníků. Úředníci tak v rámci vzdělávání musí v průběhu tří let absolvovat 18 dnů školení, která jsou tematicky zaměřená a probíhají v prostorách městského úřadu nebo probíhají školení, která jsou pod vedením různých vzdělávacích institucí, jejichž obsah souvisí s vykonávanou činností. (Strategický plán udržitelného rozvoje Vsetínska)

6.1.3 Informování veřejnosti a komunikační strategie města

Pro úspěšné řízení města je jedním ze základních předpokladů informování veřejnosti a to jak samotných občanů města, tak také turistů, podnikatelů či případných investorů. Pro správnou komunikaci městského úřadu ve vztahu k občanům je zapotřebí nastavit správné komunikační prostředky, které budou srozumitelné zejména pro občany a také aby z těchto zdrojů získávali co nejvíce kvalitních a potřebných informací, které se k občanům dostanou včas a v případě, že občané mají jakýkoliv dotaz ve vztahu k radnici, tak aby se vždy dočkali adekvátní odpovědi a při osobním kontaktu aby se dočkali otevřeného a vstřícného přístupu.

Město Vsetín zvolilo jako nejdůležitější formu komunikace public relation, která se dá vyjádřit také jako styk s veřejností nebo přesněji jako péče o vztahy s veřejností, kdy se právě nejvíce dbá na budování dobrého jména, image a identitu. Na Městském úřadu ve Vsetíně je pro zajištění vztahů jak s veřejností, tak také s médii, vyhrazen jeden pracovník- tisková mluvčí, která se zabývá přípravou podkladů pro sdělovací prostředky a také podává informace občanům města. Další náplní práce této pozice je komunikace s tiskem, zejména s jejich zástupci, dále komunikace s médii a zpravodajskými agenturami a v neposlední řadě také příprava fotodokumentace, zodpovídání dotazů, poskytování prohlášení a různých hlasových zpráv.

Městský úřad ve Vsetíně si klade za cíl, aby se stal pro občany města důvěryhodnou institucí, jež hájí zájmy občanů města a aby občané měli povědomí o jednotlivých aktivitách radnice, které podniká na veřejnosti, čímž by se prohloubila již zmíněná důvěryhodnost mezi radnicí a občany. Cílem je také, aby občané měli co nejdostupnější přístup k informacím a to jak o samotném městě, tak i o jeho institucích, a tím také vytvořili předpoklad pro zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů města a to ať formou uplatňování nápadů občanů či jejich připomínek.

Město má celou řadu komunikačních prostředků, prostřednictvím kterých komunikuje s veřejností. Mezi hlavní prostředky patří tiskové zprávy, jež jsou vydávány v měsíčním intervalu a informují vždy o událostech v daném měsíci. Asi nejdostupnějším komunikačním prostředkem a to zejména pro starší generaci jsou Vsetínské noviny, což je čtrnáctideník, jenž je vydáván Městským úřadem ve Vsetíně prostřednictvím příspěvkové organizace Technické služby města Vsetína v nákladu 12 tisíc kusů. Distribuce těchto novin je zajištěna pravidelně a to do všech schránek, jež jsou na území města Vsetína. Občanům i firmám je zde nabízena také řádková a plošná inzerce, která je za výhodnou cenu. Vsetínské noviny jsou také dostupné na webových stránkách města, které mají občanům poskytovat široké spektrum informací a mít tak aktuální přehled o dění jak na radnici města, tak také přímo ve městě Vsetín. Klasickým a povinným komunikačním prostředkem je úřední deska města, kde po stanovenou lhůtu musí být vyvěšeny informace týkající se chodu úřadu. Úřední deska musí být veřejně přístupná a musí být zásadně ve dvojím provedení a to jak ve fyzickém, tak elektronickém, které je umístěno na webových stránkách města. Jednou z modernějších komunikačních pro-

středků města je založení profilu města na sociální síti Facebook, kde se občané mohou dozvědět o nejaktuálnějších jak kulturních, politických, tak sportovních akcích, jež se budou konat ve městě či blízkém okolí. V neposlední řadě jsou důležitými komunikačními prostředky města různé propagační materiály, které mají velký informativní charakter, neboť se umisťují na mnoha inzerčních místech po celém městě a mají upoutat pozornost občana.

Také vznikl nový komunikační kanál, přesněji mini web Vsetín Plus- město otevřené k občanům, k podnikatelům, ke všem, který má za cíl informovat občany i podnikatele o aktuálním dění ve městě s důrazem na co největší transparentnost všech prováděných úkonů. Tato mikro stránka se dělí do tří sekcí, z nichž první sekce je zaměřena na občany, kdy se město snaží občany zapojit do rozhodovacích procesů a to formou veřejných projednávání a veřejných setkání s představiteli města. V rámci této služby město zavedlo také elektronickou agendu pro ještě větší efektivitu komunikace mezi občanem a úřadem. Poslední částí je sekce pro všechny, která zejména obsahuje informace týkající se využívání městských financí a jejich efektivní vynakládání, je zde také zjednodušení vyřizování úředních záležitostí a to formou zavedení elektronické komunikace mezi občanem a úřadem. Jsou zde také zveřejněna všechna výběrová řízení, jejichž výsledky jsou dostupné na webových stránkách města. Je zde také snaha o vytvoření jednodušší organizační struktury založených a zřízených organizací města atd.

Těmito komunikačními prostředky si město buduje svůj podnikový styl, neboli corporate identity, kdy je jednotná identita založena na jednotném používání vizuálního stylu loga města Vsetína a také loga Vsetín Plus. (Komunikační strategie Městského úřadu Vsetín)

6.1.4 Zveřejňování smluv

Významným krokem pro město Vsetín z hlediska otevřenosti radnice vůči občanům města bylo rozhodnutí zveřejňovat smlouvy na internetu. Jedná se o smlouvy, jejichž hodnota přesahuje částku 50 000 Kč a jedná se o smlouvy, které byly uzavřeny mezi městem Vsetínem a dalšími nejrůznějšími subjekty. Přístup k těmto smlouvám má veřejnost od 1. července 2015 a to prostřednictvím Portálu veřejné správy- Centrální regis-

tr smluv, jejíž odkaz je umístěn na hlavní stránce webových stránek města, a tím se tak kdokoli může podívat na veškeré smlouvy, jež město zveřejnilo. U takto zveřejněného seznamu smluv je vždy uvedeno o jaký typ smlouvy se jedná, co je předmětem této smlouvy, jaký je její smluvní partner a jaká je hodnota plnění dané smlouvy. Dalším obsahem zveřejňovaných smluv jsou i její detaily, které jsou zobrazovány v podobě naskenovaného originálu samotné smlouvy. Smlouvy jsou na internetu umístěny v aktuálním čase, což znamená, že občané mohou mít okamžitý přehled ohledně uzavírání smluv a také to znamená, že jsou na internet umístěny pouze smlouvy, jež byly uzavřeny až po období 1. července 2015. (Oficiální web města Vsetín).

Vznik Portálu veřejné správy vyplývá ze zákona č. 365/ 2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, kdy vytvoření tohoto portálu jak už bylo zmíněno výše, zajišťuje přístup k informacím ohledně státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků, orgánů veřejné moci a také zajišťuje s těmito veřejnými orgány komunikaci. Komunikace s veřejnými orgány je zajištěna prostřednictvím datových schránek a také prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy.

Informace jsou získávány na základě podaných informací prostřednictvím veřejných orgánů a to především v oblasti sociálního a zdravotnického zabezpečení, správy veřejných financí, také dotací, veřejných zakázek atd. Prostřednictvím tohoto portálu je také zajištěn přístup k informacím fyzických a právnických osob a to především pomocí elektronických formulářů těchto osob a také na základě písemné smlouvy mezi správcem portálu veřejné správy a fyzickou nebo právnickou osobou.

Za zajištění přístupu k informacím ať už fyzických či právnických osob je účtován poplatek, který je příjmem státního rozpočtu a jeho výběr zajišťuje správce portálu veřejné správy. Ten také dále stanovuje podmínky, za kterých budou informace zpřístupněny a také stanovuje pravidla pro výši úplaty a způsobu jejího uhrazení. Následně veškeré informace a pravidla zveřejní na portálu veřejné správy.

Uveřejňování smluv upravuje také zákon č. 340/ 2015 Sb., zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), který stanovuje zvláštní podmínky účinnosti některých smluv a také uveřejňování smluv prostřednictvím registru smluv, který slouží jako informační systém veřejné správy.

Na zmíněném portálu se nezveřejňují kolektivní smlouvy a ani jejich přílohy či dodatky. Dále se nezveřejňují smlouvy, jejichž obsahem je nájem hrobového místa, smlouvy o poskytování sociálních služeb opatrovnickví. Nezveřejňují se také smlouvy o sociálních službách, jež podléhají zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a také se nezveřejňují smlouvy, které se neposkytují dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kdy se jedná např. o smlouvy, jež souvisejí s možnostmi ohrožení bezpečnosti apod.) Kromě výše vypsanych smluv se také nezveřejňují technické předlohy, projektová dokumentace, způsoby výpočtů jednotkových cen, návody a další dokumenty, jež mají podobný charakter.

Při uveřejňování těchto smluv je třeba dodržovat zásadu anonymity a to v případě údajů obsahující obchodní tajemství, které splňují pět zásad obchodního tajemství dle ustanovení § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku a zároveň jsou údaje výslovně označeny jako obchodní tajemství ze strany soukromoprávního subjektu. Dále se také zásada anonymity uplatňuje u údajů, jež se týkají ochrany osobních údajů dle zákona č. 101/2002 Sb., o ochraně osobních údajů, kdy se citlivá data v příložené smlouvě začernují. Smlouvy musí být také zveřejněny na úřední desce a to do pěti pracovních dnů od vložení smluv do této databáze. Dále jsou smlouvy také zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup a spolu s jejími dodatky musí být zveřejněny nejméně po dobu 3 let ode dne zveřejnění. (Směrnice QS 42- 10 o smlouvách)

6.1.5 Rozpočet města

Rozpočet města a jeho příprava a zpracování podléhá zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který stanovuje pravidla pro hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Tyto územní samosprávné celky a svazky obcí se musí při svém finančním hospodaření řídit jejich vytvořeným ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem, přičemž rozpočtový výhled je nástroj, který slouží územním samosprávným celkům a svazkům obcí ke střednědobému finančnímu plánování rozvoje hospodářství jejich území. Rozpočtový výhled udává přehled především ohledně příjmů a výdajů a to zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a o potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. V pří-

padě dlouhodobých závazků se následně uvádějí záznamy o jejich dopadech na hospodaření územních samosprávných celků či svazků obcí.

Z rozpočtového výhledu vychází následně rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí, jenž je finančním plánem a řídí financování činností daného celku. Rozpočtový rok je zcela shodný s kalendářním rokem a sestavuje se zpravidla jako vyrovnaný, i když schválen může být také rozpočet přebytkový, kdy se zbylé peníze použijí v následujících letech, nebo může být také rozpočet schodkový, ale pouze pokud je schodek rozpočtu možné uhradit z finančních prostředků z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou čili úvěrem a také z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.

Příjem obce je tvořen zejména z vlastního majetku obce, jeho majetkových práv a také z vlastní činnosti obce, která zahrnuje především příjmy ze správních poplatků, vybraných pokut a odvodů, jenž jsou stanoveny zákonem č. 250/2000 Sb., anebo na základě stanovení zvláštních zákonů, pokud není stanoveno jinak. Dále příjmy rozpočtu tvoří místní poplatky, výnosy daní nebo podíly na nich, které jsou také stanoveny dle zvláštního zákona. Příjmem rozpočtu mohou být také dotace ze státního rozpočtu, státních fondů nebo dotace z rozpočtu kraje. Obec také může přijmout peněžité dary či příspěvky či jiné příjmy, které jsou také součástí příjmů obce a jsou také vymezeny zvláštními zákony.

Obec má také výdaje, které musí hradit ze svého rozpočtu. Mezi základní výdaje obce se řadí především hrazení závazků, jež plynou z plnění povinností, které jsou obci vymezeny zákonem, dále výdaje, jenž jsou spojeny s rozvojem území a péčí o vlastní majetek a výdaje spojené s výkonem státní správy, čímž je obec také pověřena zákonem. Výdaji obce jsou také veškeré závazky a to ať z uzavřených smluvních vztahů vlastních organizací, či závazky plynoucí ze vzájemné spolupráce s jinými obcemi a dalšími subjekty. Do výdajů obce se také řadí úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na emise, či výdaje na podporu soukromého podnikání, jež by mělo pozitivní přínos pro obec. Výdaji obce jsou také výdaje, jež jsou realizované v rámci působnosti obce a do nich se také počítají výdaje na humanitární účely, dary či různé příspěvky. Kromě vypsanych výdajů obec dále ze svého rozpočtu hradí splátky za přijaté půjčky, úvěry a návratné výpomoci či splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníků. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Rozpočet pro město Vsetín byl pro rok 2016 navržen mírně se schodkem, kdy celkové rozpočtové výdaje jsou 476 244 000 Kč a celkové rozpočtové příjmy jsou ve výši 462 022 000 Kč. Schodek rozpočtu tedy činí 8 822 000 Kč a bude financován ze smluvně zajištěných krátkodobých půjčených prostředků v celkové výši 14 707 000 Kč, dále z finančních prostředků, jež jsou vedeny na bankovních účtech a to ve výši 80 000 Kč a v rámci financujících operací je také splátka úvěru státnímu fondu životního prostředí a to ve výši 565 000 Kč. Návrh rozpočtu pro rok 2016 byl zveřejněn 4. prosince 2015 na úřední desce Městského úřadu Vsetín. Bylo tak učiněno z důvodu, aby měli občané města dostatečný čas a prostor se s daným rozpočtem seznámit a aby také mohli vznést své případné poznámky a to vše před projednáváním rozpočtu v Zastupitelstvu města Vsetín. Rozpočet města Vsetín pro rok 2016 byl schválen a takhle schválený rozpočet musí být rozepsán v členění dle Ministerstva financí České republiky o rozpočtové skladbě, jež vychází z ustanovení § 14 zákona o rozpočtových pravidlech. Právo zabezpečovat hospodaření dle schváleného rozpočtu je vyhrazeno Radě města Vsetín a oprávnění k provádění rozpočtových opatření Radou města Vsetín je stanoveno Zastupitelstvem města Vsetín a to samostatným usnesením. Město Vsetín má také k dispozici rozklikávací rozpočet, jež je umístěn na webových stránkách města a občané tak mohou přehledně sledovat stav a vývoj rozpočtu a také stav čerpání výdajů a plnění příjmů. Takle služba veřejnosti nabízí srozumitelný přehled ohledně hospodaření a fungování úřadu a také by měla posilovat důvěru občanů ve vztahu k vedení města a správě veřejných financí. (Rozpočet města Vsetín na rok 2016)

6.1.6 Veřejné zakázky

Zadávání veřejných zakázek podléhá zákonu č. 137/ 2006 Sb., o veřejných zakázkách, který vymezuje postupy při zadávání veřejných zakázek a provádí dohled nad dodržováním tohoto zákona. Dále upravuje soutěž o návrh a vymezuje podmínky pro vedení systému certifikovaných a kvalifikovaných dodavatelů.

Za veřejnou zakázku se považuje taková zakázka, která je realizovaná na základě smlouvy a to mezi zadavatelem zakázky a jedním nebo více dodavateli. Předmětem veřejné zakázky je tak úplatné poskytnutí dodávek, služeb nebo také úplatné provedení stavebních prací. Veřejná zakázka se musí řídit dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných

zakázkách a musí být podána na základě písemné smlouvy. Veřejné zakázky se dělí dle jejich předmětu na veřejné zakázky na dodávky, jejímž předmětem je pořízení věci (zboží) a to na základě koupě nebo koupě zboží na splátky apod. Dále se veřejné zakázky dělí na veřejné zakázky na služby a veřejné zakázky na stavební práce. Veřejné zakázky se také rozdělují dle jejich výše předpokládané hodnoty a to na nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky a veřejné zakázky malého rozsahu. Za nadlimitní veřejnou zakázku se považuje taková zakázka, jejíž předpokládaná hodnota dosáhne minimálně takového finančního limitu, jenž je stanoven prováděcím právním předpisem určeným pro jednotlivé kategorie zadavatelů, pro oblasti a druhy veřejných zakázek, či kategorie dodávek nebo služeb. Za podlimitní veřejnou zakázku se považuje taková zakázka, jejíž hodnota u zakázky na dodávky a služby dosahuje nejméně částky 200 000 Kč a to bez daně z přidané hodnoty a u veřejných zakázek na stavební práce dosahuje částka nejméně 600 000 Kč, taktéž bez daně z přidané hodnoty. Veřejná zakázka malého rozsahu je vymezena tak, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky na dodávky a služby nedosahuje částky 200 000 Kč bez daně z přidané hodnoty a veřejná zakázka na stavební práce nedosahuje částky 600 000 Kč bez daně z přidané hodnoty.

Městský úřad Vsetín je také vázán směrnicí QS 74- 01 o zadávání veřejných zakázek, která stanovuje závazný postup při aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, avšak v podmínkách Městského úřadu Vsetín. Cílem směrnice je tedy sjednocení postupů pro zadávání veřejných zakázek Městem Vsetín, jež spadají do působnosti zákona. Směrnice nabyla účinnosti dne 25. 1. 2007 a je závazná jak pro Městský úřad Vsetín, tak také pro městskou policii a městem zřízené nebo založené organizace, společnosti či agentury. Směrnice musí být jak po stránce věcné, tak i po stránce obsahové neustále aktuální a za její aktualizaci je odpovědný vedoucí investičního odboru. Aktualizace se provádí vždy, když dojde ke změně právních norem, dále když dojde ke změně způsobu postupu činností a také při organizačních změnách.

Zadávání veřejných zakázek podléhá zásadě transparentnosti, která usiluje o to, aby byla zajištěna co největší průhlednost celého řízení a mít tak možnost co největší kontroly. Dalšími zásadami jsou zásada rovného zacházení a zásada nediskriminace, z nichž vyplývá, že každý zadavatel musí již od počátku řízení přistupovat ke všem do-

davatelům, kteří chtějí podat nabídku, stejným způsobem. Zadavatel také musí v průběhu celého řízení postupovat tak, aby nedošlo k diskriminaci u žádného z dodavatelů.

Město Vsetín zveřejňuje své veřejné zakázky, které přesahují částku 500 000 Kč na svém profilu zadavatele, jehož odkaz je umístěn na webových stránkách města, pod záložkou veřejné zakázky. Profil zadavatele je elektronický nástroj, který vymezuje zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a slouží k uveřejňování informací a dokumentů ke svým veřejným zakázkám. Tento způsob uveřejňování umožňuje neomezený a přímý dálkový přístup a občané tak mohou nahlížet do všech důležitých veřejných zakázek, jež Město Vsetín uzavřelo a mít tak jakousi možnost kontroly. Veřejné zakázky, jež nenabývají částky 500 000 Kč, se zveřejňují na úřední desce, aby občané mohli mít taktéž aktuální přehled. (www.mestovsetin.cz)

6.1.7 Zveřejňování zasedání zastupitelstva

Zastupitelstvo obce má uloženou zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích povinnost scházet se nejméně jedenkrát za tři měsíce, jinak se zastupitelé mohou scházet pravidelně, zejména dle potřeby. Zasedání zastupitelstva se koná v územním obvodu obce a schopnost usnášení zastupitelstva je dána nadpoloviční většinou všech jeho členů.

Zastupitelé města Vsetína mají naplánovaná pro rok 2016 celkem pět zasedání, která jsou stanovena na 15. února, 18. dubna, 20. června, 17. října a 12. prosince. Zasedání probíhají vždy od 15:00 v zasedací místnosti Městského úřadu Vsetín.

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná a tak se každý občan může zasedání zúčastnit a projevit svůj názor k projednávaným věcem, avšak musí se vyjadřovat v souladu s jednacím řádem. Pokud chtějí občané projednat konkrétní záležitost, musí tuto žádost podepsat nejméně 0,5 % všech obyvatel obce a následně se tato věc musí projednat na zasedání zastupitelstva nejpozději do 90 dnů. Z jednání zastupitelstva se pořizují zápisy, jež jsou také veřejnosti přístupné a občané si z nich mohou pořizovat výpisy, pokud tomu nebrání jiné zákony. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ukládá povinnost obecním úřadům zveřejňovat zasedání zastupitelstva na úřední desce a to po celých 7 kalendářních dnů před samotným zasedáním zastupitelstva. Kromě povinnosti fyzického vyvě-

šení na úřední desce je také povinnost tuto informaci zveřejnit i způsobem, jež umožňuje dálkový přístup.

Občané města Vsetína mohou sledovat zasedání svého zastupitelstva také on-line (přímým přenosem), pomocí odkazu, který je zveřejněn vždy těsně před samotným zasedáním na webových stránkách města. Tento odkaz je spojen se serverem youtube.com, na kterém probíhá přímý přenos daného zasedání zastupitelstva a občané tak mohou sledovat zasedání z pohodlí svých domovů. Sledování zastupitelstva je možné pouze prostřednictvím přímého přenosu, což znamená, že po ukončení zasedání zastupitelstva je odkaz, prostřednictvím něhož jde zasedání sledovat, odstraněn. Všichni, kdo se účastní zasedání zastupitelstva, jehož průběh je monitorován kamerovým systémem, jsou na tuto skutečnost upozorněni, aby nedošlo k narušení soukromí jednotlivých osob. Pro větší přehlednost jsou na webové stránce otevrenyvsetin.cz zveřejněna již proběhlá zastupitelstva a ke každému z nich je k dispozici textový online přenos a také je každému zasedání napsáno jeho shrnutí, které se zaměřuje na nejdůležitější body projednávání, což má za cíl zpřehlednit a usnadnit občanovi orientaci v těchto dokumentech. (www.mestovsetin.cz)

6.1.8 Projekty města Vsetína

Město Vsetín je zapojeno do několika projektů, jenž podporují otevřenost radnice vůči občanům města. Od roku 2001 je Město Vsetín členem Národní sítě zdravých měst v České republice, což je asociace zastřešující aktivní místní samosprávy, které podporují principy udržitelného rozvoje, zapojují občany do rozhodovacích procesů a snaží se ve svých obcích podporovat zdravý životní styl svých obyvatel. Metodou naplnění cílů asociace Národní sítě zdravých měst je program Místní Agenda 21, která má pomoc pomoci při rozvoji obce a je také zakotvena v dokumentu OSN. Za procesy veřejné správy lze v rámci Místní Agendy 21 považovat aspekty zapojování veřejnosti, kvality strategického řízení či uplatňování udržitelného rozvoje. V rámci Místní Agendy 21 město Vsetín každoročně od roku 2007 pořádá Veřejné fórum s názvem S námi pro Vás za jeden provaz, kde obyvatelé mohou s představiteli města diskutovat a problémech města či podávat návrhy na jeho vylepšení. V roce 2016 se veřejného fóra zúčastnilo 114 lidí, kteří celkem podali 108 návrhů, kdy se z těchto 108 návrhů vybralo TOP 10

problémů formou hlasování na webových stránkách města. Představitelé města tak celý rok budou pracovat na zajištění vybraných deseti problémů, které se v hlasování odsouhlasily a v dalším ročníku veřejného fóra proběhne jejich vyhodnocení.

Dalším krokem k větší otevřenosti radnice vůči občanům města jsou setkávání občanů se starostou města v akci s názvem Kotel se starostou, kde občané města vedou přímou diskuzi se starostou a ten jim postupně odpovídá na jejich dotazy. Jsou zde také představeny nové záměry města a investiční projekty, které město zamýšlí a občané se k nim mohou vyjádřit. V rámci Kotle se starostou se s veřejností projednávají nejruznější strategické dokumenty, které zpracovávají budoucí vývoj města a jeho okolí. Tyto dokumenty jsou také vyvěšeny s dostatečným předstihem před schválením na internetových stránkách a tak mají občané další možnost jak dokumenty připomínkovat. (www.mestovsetin.cz)

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Cílem dotazníkového šetření na téma Otevřenost radnice vůči občanům města Vsetína bylo zjistit, jak jsou občané města spokojeni s prací radnice města Vsetín, jestli je práce radnice dostatečně transparentní a jestli mají občané vůbec zájem podílet se na rozhodovacích procesech, jenž utvářejí obraz města. Metoda dotazníku byla vybrána z toho důvodu, že díky ní lze v relativně krátkém časovém období získat poměrně velké množství požadovaných informací. Dotazník tvoří převážně otázky uzavřené s možností výběru z několika odpovědí a také je v něm zahrnutá i otázka otevřená, aby respondenti mohli vyjádřit svůj názor. Formulář použitého dotazníku je přílohou této práce.

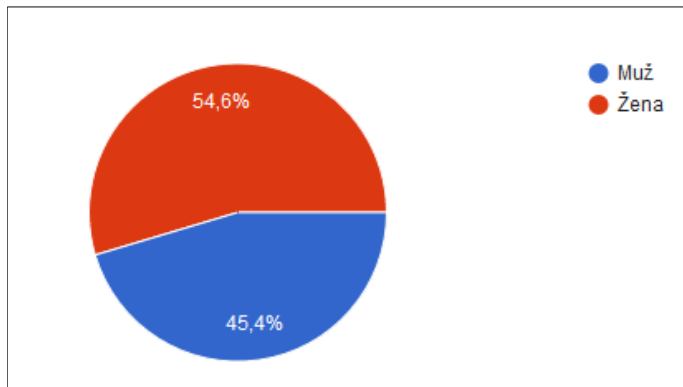
7.1 Výsledky výzkumu a jejich diskuze

Celkem se výzkumu zúčastnilo 130 osob v různých věkových skupinách. Zajištění respondentů proběhlo na základě jejich rozhodnutí, neboť velká část sběru dat v rámci dotazníku probíhala prostřednictvím sociální sítě Facebook, kde byl dotazník umístěn po dobu 1 měsíce, stejně tak jako na oficiálních webových stránkách města. Pro získání názorů mladších ročníků byl dotazník šířen v tištěné podobě ve čtvrtých ročnících Masarykova gymnázia ve Vsetíně a názory starších občanů byly zajištěny taktéž tištěnými dotazníky převážně v městské části Rybníky, kde převládá koncentrace starších obyvatel. Dotazník obsahuje celkem 16 otázek, které jsou rozděleny do dvou skupin. První skupina otázek je zaměřena na identifikaci respondenta, kdy otázky zjišťují pohlaví respondenta, věk, nejvyšší dosažené vzdělání a také současný stav respondenta ve společnosti. Druhá skupina obsahuje 12 otázek, které jsou přímo zaměřeny na to, jak jsou občané spokojeni s prací radnice, jak se zajímají o činnosti radnice města Vsetín a jak se sami zapojují do rozvoje města.

Otázka č. 1: Pohlaví respondenta

- a) muž b) žena

Graf č. 1: Pohlaví respondenta

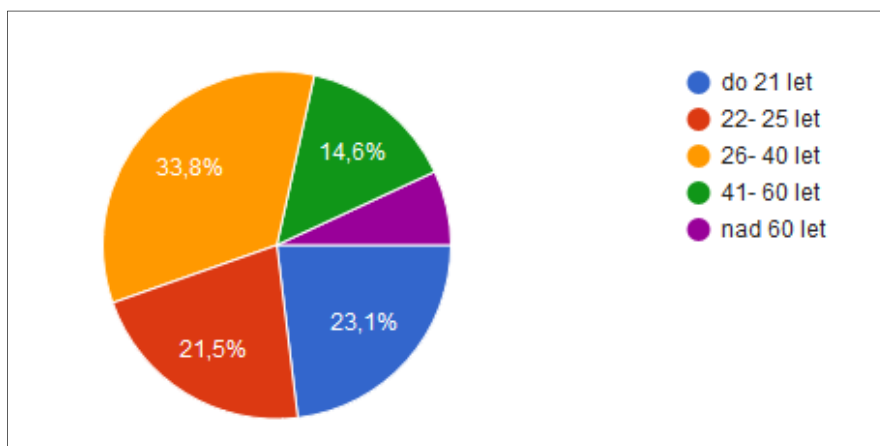
Zdroj: drive.google.com

Jak už by řečeno, dotazníkového šetření se zúčastnilo 130 osob z toho 71 žen a 59 mužů.

Otázka č. 2: Věková skupina respondentů

- a) Do 21 let b) 22- 25 let c) 26- 40 let d) 41- 60 let e) nad 60 let

Graf č. 2: Věková skupina respondentů

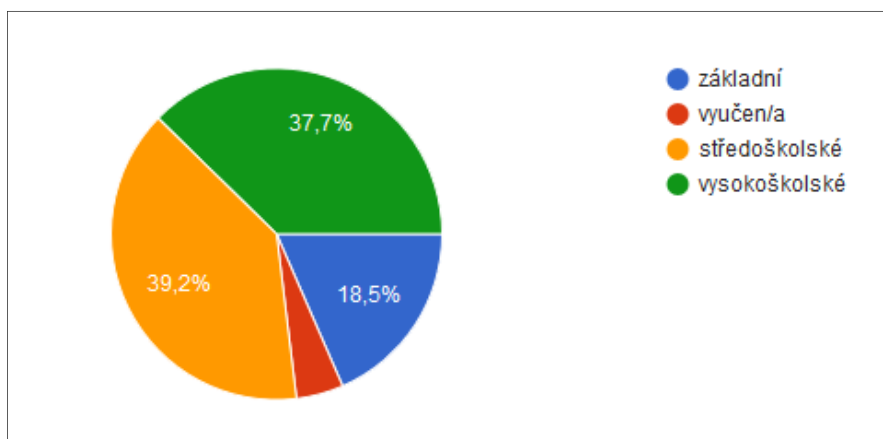
Zdroj: drive.google.com

Respondenti byli rozděleni do 5 věkových skupin, viz obrázek č. 2. Nejpočetnější skupinu tvořily osoby, jež spadaly do věkové kategorie 26- 40 let, jednalo se o počet 44 osob, tedy 33,8 % všech zúčastněných. Druhou nejpočetnější skupinou byla skupina do 21 let, kterou tvořili převážně žáci maturitních ročníků Masarykova gymnázia Vsetín s počtem 30 osob (23,1%). Důchodci, tedy skupina osob nad 60 let tvoří nejmenší počet respondentů, neboť převážná většina z nich nepoužívá sociální sítě nebo se již aktivně do veřejných projednávání, diskusí apod. nezapojují.

Otázka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

a) základní b) vyučen/a c) středoškolské d) vysokoškolské

Graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

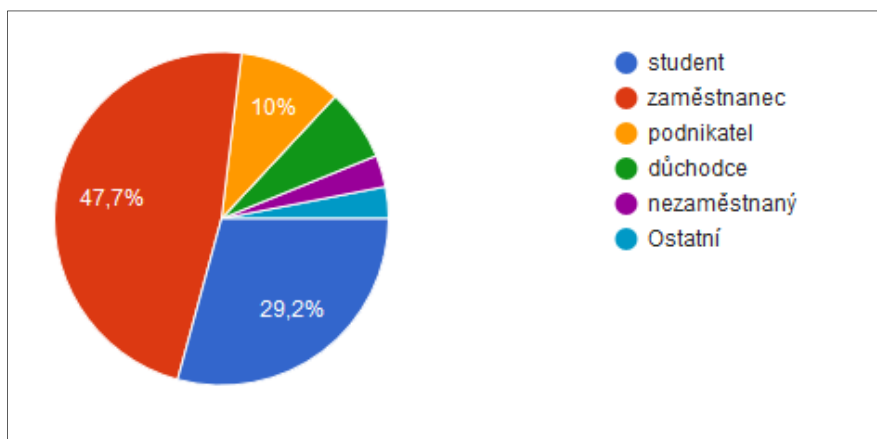
Zdroj: drive.google.com

Z pohledu nejvyššího dosaženého vzdělání vyplývá, že nejvíce respondentů bylo v kategorii středoškolského vzdělání s celkovým počtem 51 osob, kteří tvoří 39,2 %. Druhou nejpočetnější skupinou byly osoby s vysokoškolským vzděláním, celkem 48 osob (37,7 %). Respondentů se základním vzděláním bylo 24 (18,5 %) a nejméně početnou skupinu tvořily osoby s vyučením a to v celkovém počtu 6 osob (4,6 %). Zde se může zdát, že nekorespondují data s předchozí otázkou, avšak je třeba vzít v úvahu, že někteří studenti označili jako své nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské, a to i přes to, že svého středoškolského vzdělání ještě nedosáhli.

Otázka č. 4: V současné době jsem:

a) student b) zaměstnanec c) podnikatel d) důchodce e) nezaměstnaný f) ostatní

Graf č. 4: V současné době jsem

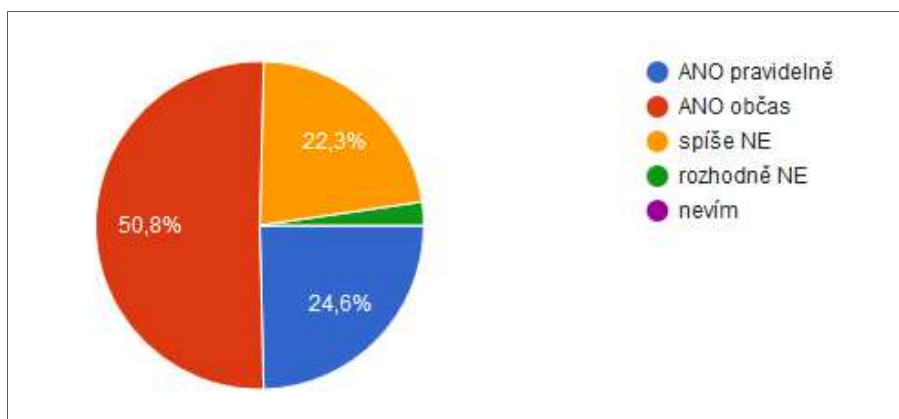
Zdroj: drive.google.com

Otázka č. 4 byla zaměřena na společenské postavení respondenta ve společnosti. Na výběr měli respondenti pět uzavřených odpovědí a další odpověď byla otevřená, pro případ, že by respondent nespadal do žádné z uvedených kategorií. Téměř polovina respondentů, a to 62 osob (47,7 %), tvořila kategorii zaměstnanec. Téměř třetinu tvořili studenti s celkovým počtem osob 38 (29,2 %). Dotazníkového šetření se zúčastnilo 13 podnikatelů (10 %) a 9 důchodců (6,9 %). Shodný počet osob tvořily kategorie nezaměstnaní a ostatní, které tvořily matky na mateřské dovolené. Obě tyto kategorie měly celkový počet osob 4 (3,1 %).

Otázka č. 5: Zajímáte se o to, co se děje ve městě Vsetín?:

- a) ano pravidelně b) ano občas c) spíše ne d) rozhodně ne e) nevím

Graf č. 5: Zajímáte se o to, co se děje ve městě Vsetín?

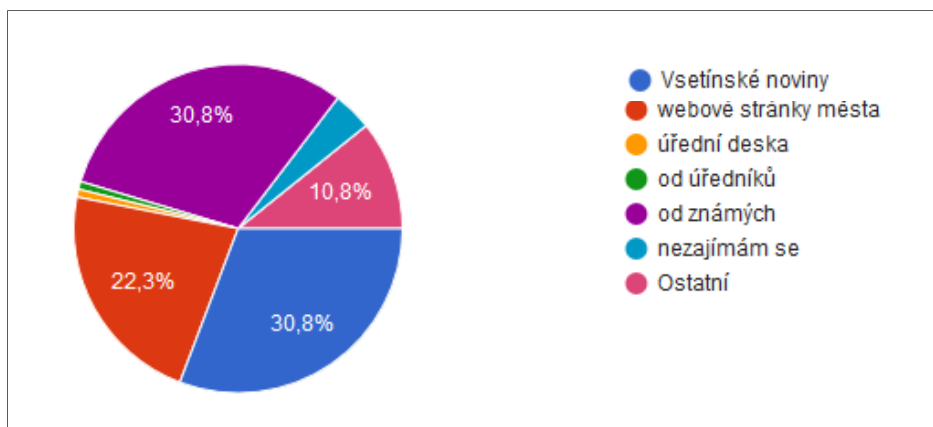
Zdroj: drive.google.com

Otázka č. 5 byla obecně zaměřená na to, jestli se občané zajímají o to, co se děje v jejich okolí. Mírně přes polovinu respondentů, 65 osob (50,8 %) odpovědělo, že se občas o dění ve městě zajímají. Dotazníkové šetření ukázalo, že z celkového počtu 130 respondentů pouhých 32 (24,6 %) osob se o to, co se děje v místě, kde žijí, zajímá pravidelně. Téměř stejný počet a to 29 osob (22,3 %), odpovědělo, že se spíše nezajímají a pouze 3 zbylé osoby (2,3 %) odpověděly, že se rozhodně nezajímají.

Otázka č. 6: Odkud nejvíce získáváte informace o činnosti radnice města Vsetína?:

- a) Vsetínské noviny b) webové stránky města c) úřední deska d) od úředníků
e) od známých f) nezajímám se g) ostatní

Graf č. 6: Odkud nejvíce získáváte informace o činnosti radnice města Vsetína?

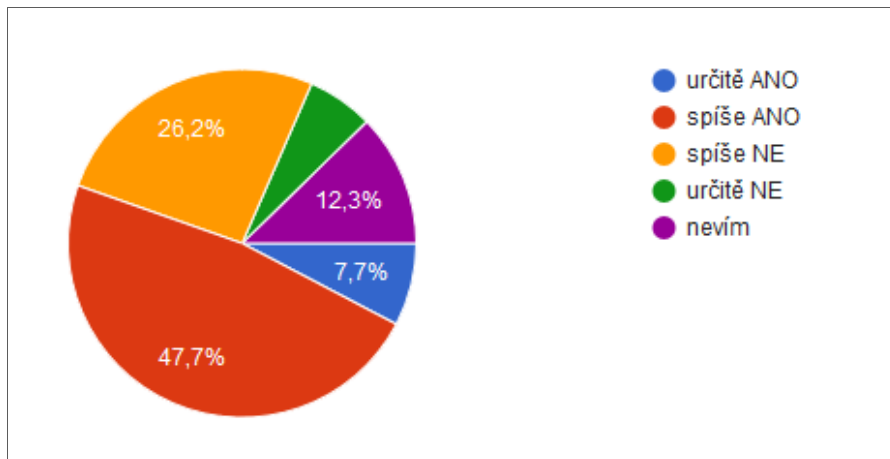
Zdroj: drive.google.com

Tato otázka měla za cíl, odkud nejčastěji občané města získávají informace o činnostech radnice města Vsetína. Na výběr bylo šest uzavřených odpovědí a jedna otevřená. Možnost získávání informací prostřednictvím Vsetínských novin, které jsou čtrnáctidenníkem a obsahují nejdůležitější informace o dění ve městě Vsetín, označilo stejný počet respondentů jako u možnosti získávání informací od známých. Obě tyto skupiny měly shodně po 40 osobách (30,8 %). Třetí nejčastější odpovědí bylo získávání informací prostřednictvím webových stránek města, kde jsou z nejdůležitějších činností radnice vydávány tiskové zprávy, které jsou ukládány do databáze a tak si občan může vyhledávat informace i z předešlých let. Otevřenou odpověď využilo 14 respondentů (10,8 %). Jednalo se o odpověď ostatní, ve které mohli respondenti uvést jiný zdroj, jímž získávají informace. Nejčastější odpovědí bylo, že nejčastěji získávají informace prostřednictvím sociální sítě Facebook, kde má Město Vsetín založen profil a sdílí zde informace. Dále se pak respondenti odkazovali na regionální televizi a oficiální webové stránky strany Koalice pro otevřený Vsetín, která se vyznačuje tím, že kontroluje kroky rozhodnutí a činnost radnice města Vsetína. Shodně po jednom hlasu (0,8 %) dostaly odpovědi získávání informací od úředníků a z úřední desky. 5 osob (3,8 %) odpovědělo, že informace nevyhledávají, protože se o tyto činnosti nezajímají.

Otázka č. 7: Jste spokojen/a s možnostmi vyhledávání a získávání informací o aktivitách města Vsetína?:

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

Graf č. 7: Jste spokojen/a s možnostmi vyhledávání a získávání informací o aktivitách města Vsetína?

Zdroj: drive.google.com

K otázce spokojenosti respondentů k možnostem vyhledávání a získávání informací ohledně aktivit města Vsetína, měla více jak polovina respondentů kladný ohlas. 10 respondentů (7,7 %) bylo naprosto spokojeno a 62 respondentů (47,7 %) bylo spíše spokojeno s informovaností ohledně aktivit města Vsetína. Možnost spíše ne zvolilo 34 osob (26,2 %). Naprosto nespokojeno s možnostmi vyhledávání a získávání informací o aktivitách města Vsetína bylo 8 osob (6,2 %). Překvapivě 16 osob (12,3 %) uvedlo odpověď nevím, z čehož se dá usoudit, že se tyto osoby o dění ve městě Vsetín mnoho nezajímají a z toho důvodu nemohou posoudit, zda mají či nemají dostatečné informace.

Otázka č. 8: Máte nějaké návrhy změn, které byste v rámci komunikace s Městem uvítal/a?:

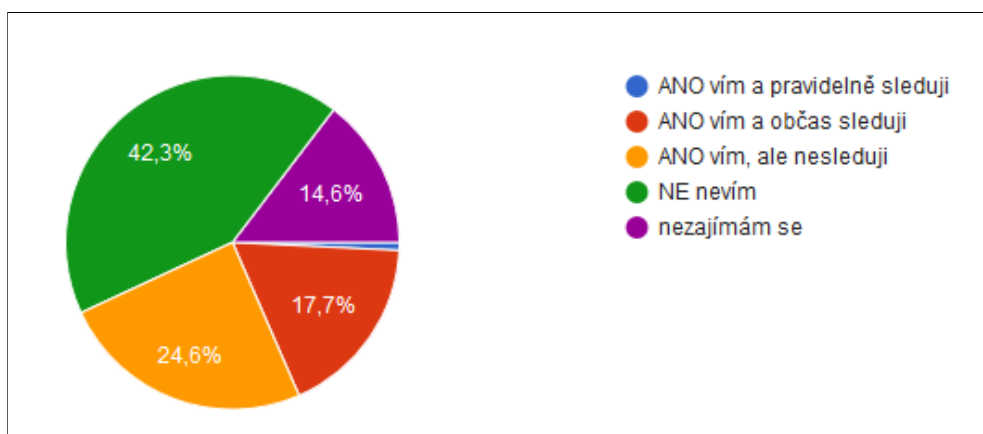
Jak už bylo zmíněno, dotazník obsahoval jednu otázku otevřenou, kterou je otázka č. 8, jejímž cílem bylo získat návrhy změn v rámci komunikace Města vs. občana. Z celkového počtu 130 respondentů vyjádřilo svůj názor pouze 29 osob. Z názorů těchto

osob vyplynulo, že je potřeba vytvořit lepší a přehlednější webové stránky města, kde budou snáze dohledatelná požadovaná data a informace. Dále pak více veřejných projednávání s občany města ohledně plánovaných rekonstrukcí, výstavby a více informací o nových plánovaných projektech, jenž následně tyto projednávání budou zahrnovat větší reflexi názorů a stanovisek občanů města. Celkový přehled všech odpovědí je uveden v příloze v rámci dotazníkového šetření.

Otázka č. 9: Víte o možnostech nahlížení do registru smluv v rámci portálu veřejné správy a díváte se na smlouvy, které město uzavřelo?

a) ano, vím a pravidelně sleduji b) ano, vím a občas sleduji c) ano, vím, ale nesleduji
d) ne, nevím e) nezajímám se

Graf č. 8: Víte o možnostech nahlížení do registru smluv v rámci portálu veřejné správy a díváte se na smlouvy, které město uzavřelo?

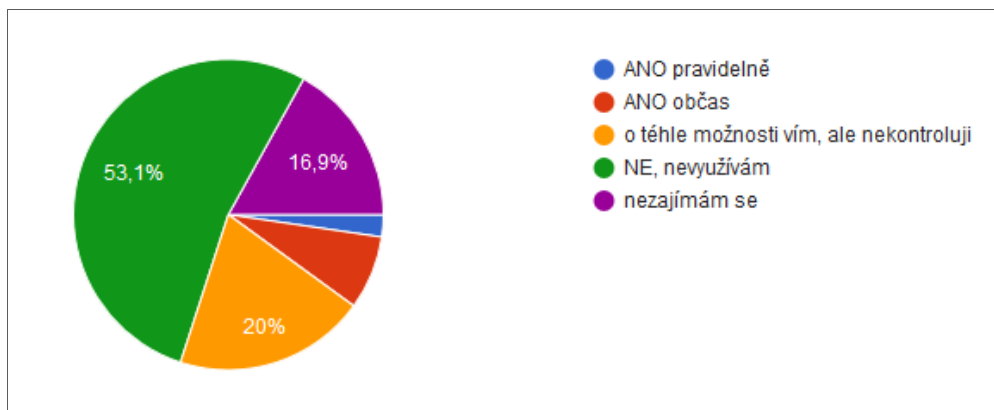
Zdroj: drive.google.com

Cílem otázky č. 9 bylo získat informace o tom, jestli občané města využívají možnosti kontroly nad smlouvami, které přesahují částku 50 000 Kč, jenž město Vsetín uzavřelo. Dotazníkové šetření ukázalo, že pouze 1 osoba z celkového počtu respondentů využívá tuto možnost kontroly. Nejčastější odpovědí, kterou uvedlo celkem 55 osob (42,3 %), byla odpověď ne, o téhle možnosti nevím. Dalších 55 osob uvedlo, že o této možnosti kontroly ví, z čeho 32 osob (24,6 %) smlouvy nesleduje a 23 osob (17,7 %) je sleduje někdy. Poslední možností byla odpověď nezajímám se, kterou označilo 19 osob (14,6 %).

Otázka č. 10: Využíváte možnosti kontroly pomocí rozklikávacího rozpočtu?

- a) ano, pravidelně b) ano, občas c) o téhle možnosti vím, ale nekontroluji
d) ne, nevyužívám e) nezajímám se

Graf č. 9: Využíváte možnosti kontroly pomocí rozklikávacího rozpočtu?

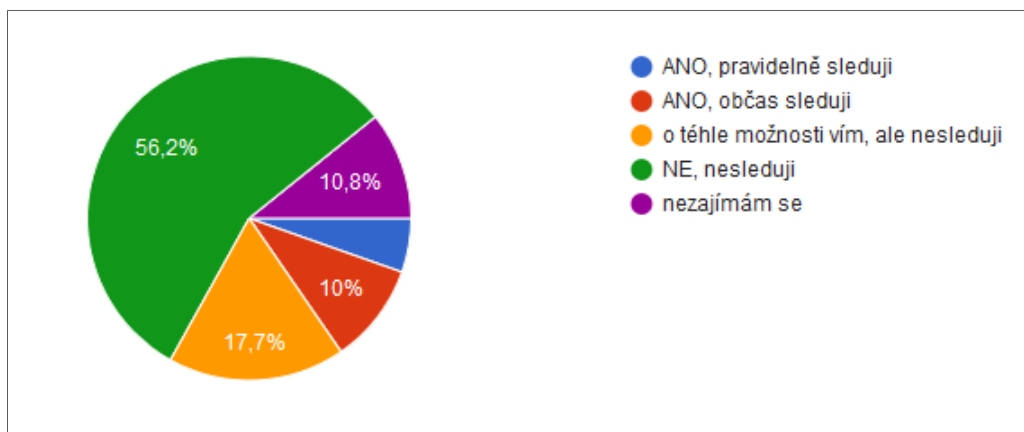
Zdroj: drive.google.com

Otázka č. 10 byla také zaměřená na určitou formu kontroly, kterou mají občané nad aktivitami Města Vsetína. Konkrétně se jednalo o kontrolu pomocí rozklikávacího rozpočtu, který je umístěn na webových stránkách města a občané tak mohou přehledně sledovat stav a vývoj rozpočtu a také stav čerpání výdajů a plnění příjmů. Tato služba nabízí občanům města srozumitelný přehled ohledně hospodaření a fungování úřadu a má za úkol posilovat důvěru občanů ve vztahu k vedení města a správě veřejných financí. Z dotazníkové šetření jednoznačně vyplynulo, že občané města o tuto formu kontroly nemají zájem. Z celého vzorku respondentů pouze 3 osoby (2,3 %) odpověděly, že pravidelně tuto možnost kontroly využívají a 10 osob (7,7 %) tuto možnost kontroly využívá jen občas. Zbytek respondentů, tedy 117 osob (90 %) se nezajímá, nebo o téhle možnosti ví, ale nekontrolují.

Otázka č. 11: Sledujete zveřejňování veřejných zakázek na profilu zadavatele?

- a) ano, pravidelně sleduji b) ano, občas sleduji c) o téhle možnosti vím, ale nesleduji
d) ne, nesleduji e) nezajímám se

Graf č. 10: Sledujete zveřejňování veřejných zakázek na profilu zadavatele?

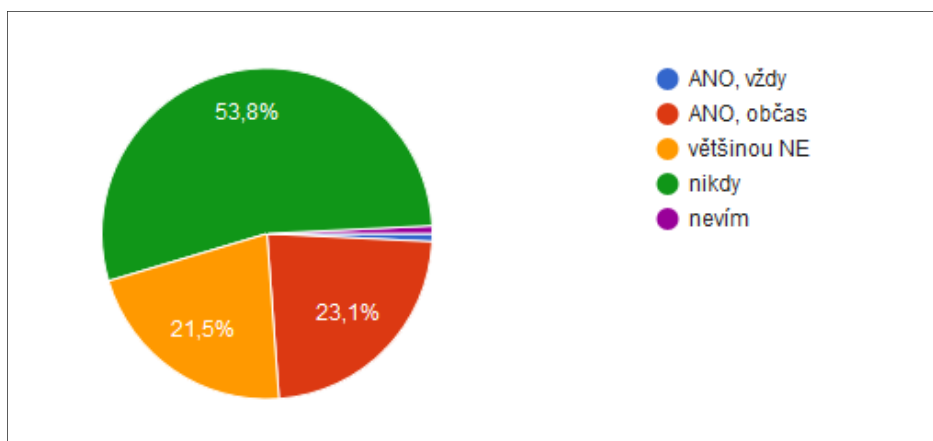
Zdroj: drive.google.com

Město Vsetín zveřejňuje své veřejné zakázky, které přesahují částku 500 000 Kč na profilu zadavatele, jehož odkaz je umístěn na webových stránkách města. Občané tak mají možnost nahlížet do těchto veřejných zakázek a mít opět možnost kontroly. Stejně jako u předchozí otázky Otázka č. 11 měla téměř stejnou strukturu odpovědí jako otázka předchozí. Více jak polovina dotázaných, 73 osob (56,2 %) uvedlo, že možnost zveřejňování veřejných zakázek na profilu zadavatele nesledují. 23 respondentů (17,7 %) o této možnosti kontroly ví, ale také nesledují. 13 osob (10 %) je sleduje občas a pouze 7 respondentů (5,4 %) uvedlo, že veřejné zakázky na profilu zadavatele sledují pravidelně.

Otázka č. 12: Účastníte se veřejných projednávání, anket, besed či zasedání zastupitelstva?

a) ano, vždy b) ano, občas c) většinou ne d) nikdy e) nevím

Graf č. 11: Účastníte se veřejných projednávání, anket, besed či zasedání zastupitelstva?

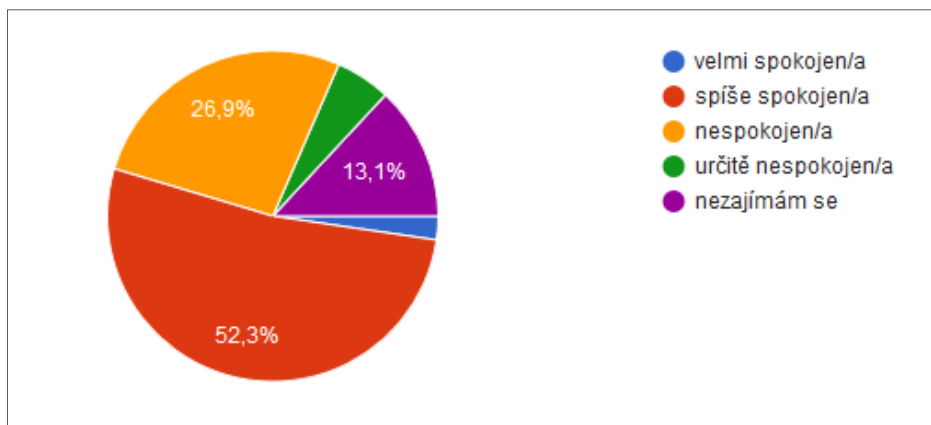
Zdroj: drive.google.com

Na otázku, jestli se respondenti účastní veřejných projednávání, odpovědělo 70 osob (53,8 %), že se žádného veřejného projednávání a podobných akcí, kde se mohou dozvědět o budoucích záměrech rozvoje města, nikdy nezúčastnili. Dalších 58 osob (44,6 %) odpovědělo, že se buď takových to akcí občas zúčastní, nebo ne. Pouze jeden respondent (0,8 %) uvedl, že se těchto akcí účastní pravidelně.

Otázka č. 13: Jak jste spokojen/a s úrovní internetových stránek města?

a) velmi spokojen/a b) spíše spokojen/a c) nespokojen/a d) určitě nespokojen/a
e) nezajímám se

Graf č. 12: Jak jste spokojen/a s úrovní internetových stránek města?

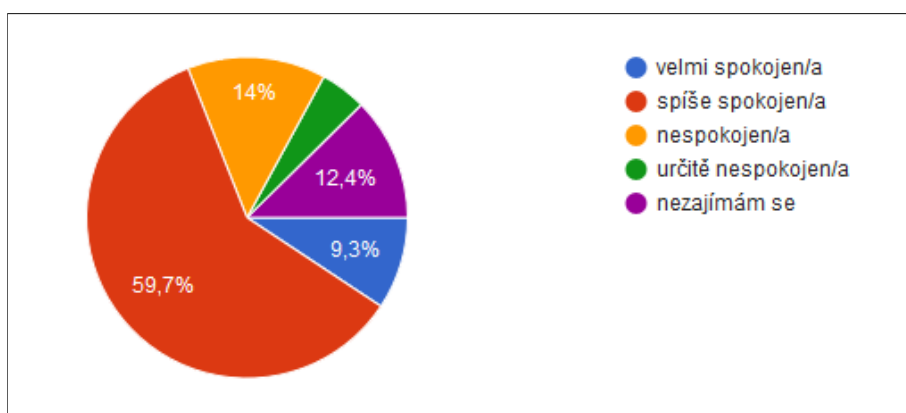
Zdroj: drive.google.com

Na otázku jak jsou spokojeni občané s internetovými stránkami města, odpověděly pouze 3 (2,3 %) osoby z celého vzorku respondentů, že jsou spokojeni velmi. Přes polovinu respondentů 68 osob (52,3 %) považuje úroveň internetových stránek za spíše uspokojující. Nespokojených respondentů bylo celkem 49 osob (32,3 %). Zbytek respondentů 17 osob (13,1 %) se o úroveň stránek nezajímají.

Otázka č. 14: Jak jste spokojen/a s obsahovou náplní Vsetínských novin?

- a) velmi spokojen/a b) spíše spokojen/a c) nespokojen/a d) určitě nespokojen/a
e) nezajímám se

Graf č. 13: Jak jste spokojen/a s obsahovou náplní Vsetínských novin?

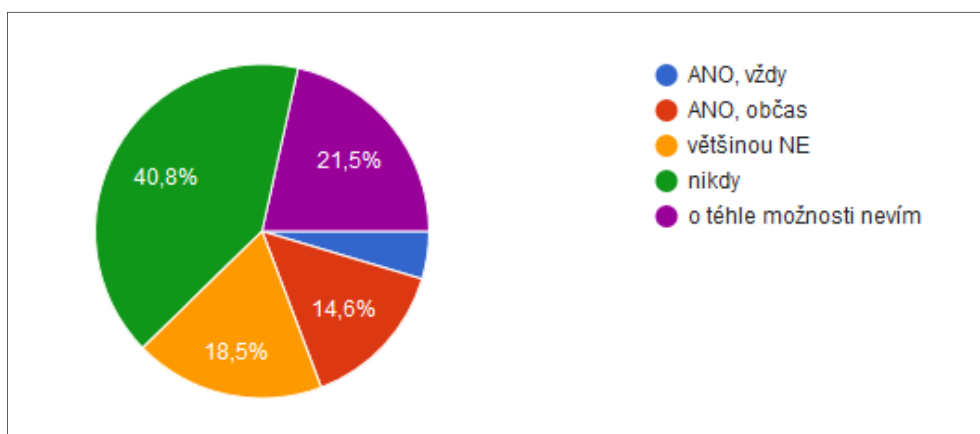
Zdroj: drive.google.com

Na otázku jak jsou občané města spokojeni s obsahovou náplní Vsetínských novin, odpovídali respondenti celkem kladně. 77 respondentů (59,7 %) uvedlo, že jsou s obsahovou náplní novin spíše spokojeni a 12 osob (9,3 %) respondentů jsou s náplní novin spokojeni velmi. Za to nespokojených respondentů v případě této otázky bylo 24 (18,7%). Odpověď nezajímám se, vyplnilo 16 (12,4 %) respondentů, podobně jako v předchozí otázce.

Otázka č. 15: Využíváte možnosti sledování online přenosu z jednání zastupitelstva města Vsetína?

a) ano, vždy b) ano, občas c) většinou ne d) nikdy e) o téhle možnosti nevím

Graf č. 14: Využíváte možnosti sledování online přenosu z jednání zastupitelstva města Vsetína?

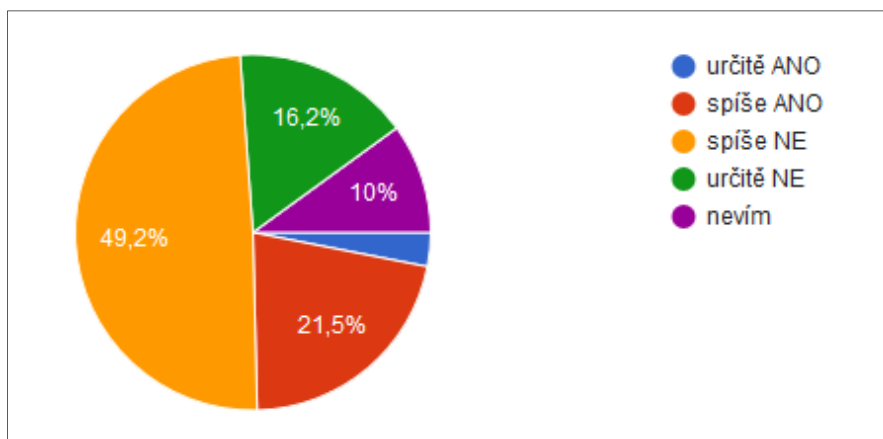
Zdroj: drive.google.com

Občané města mají možnost sledovat zasedání svého zastupitelstva online, pomocí odkazu, který je zveřejněn vždy těsně před samotným zasedáním zastupitelstva na webových stránkách města. Po skončení zastupitelstva je tento odkaz odstraněn a není tak možné se dodatečně podívat na záznam. Nejčastější odpovědí této otázky byla možnost nikdy, se kterou se ztotožnilo 53 osob (40,8 %). Druhou nejčastěji zvolenou odpovědí byla možnost odpovědi: o téhle možnosti nevím. Celkem tuto odpověď označilo 28 osob (21,5 %) Naopak 19 osob (14,6 %) využívá online přenos zastupitelstva alespoň občas a pouze 6 (4,6 %) respondentů sleduje online přenos zastupitelstva pravidelně.

Otázka č. 16: Máte dostatečné informace o krocích vedení města při jeho rozvoji?

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

Graf č. 15: Máte dostatečné informace o krocích vedení města při jeho rozvoji?

Zdroj: drive.google.com

Poslední otázka dotazníkového šetření byla zaměřená na to, jestli mají občané dostatečné informace o krocích vedení města při jeho rozvoji. Na tuhle otázku odpovědělo 64 osob (49,2 %), že spíše dostatečné informace nemají a 21 osob (16,2 %) dostatečné informace nemá určitě. Tedy celkem 85 respondentů (65,4 %) má pocit, že nejsou dostatečně informováni o krocích vedení města při jeho rozvoji. Naopak 32 osob (24,6 %) je spíše nebo určitě dostatečně informováno. Tak jako v předchozích otázkách i zde měli respondenti možnost odpovědi nevím. Této odpovědi využilo 13 osob (10 %).

7.2 Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak jsou občané města Vsetína spokojeni s prací radnice, jak jsou zapojováni do rozhodovacích procesů a jestli o zapojení mají vůbec zájem. Město Vsetín dává několik možností, jak občané mohou kontrolovat či ovlivňovat činnost radnice a to ať už prostřednictvím veřejných projednávání, kde mohou občané přímo oslovit vedení města a vyslovit svůj názor na danou věc či možnost částečné kontroly pomocí zveřejňování veřejných zakázek, smluv apod.

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 130 respondentů v různých věkových kategoriích a s různou vzdělanostní strukturou. Z šetření vyplynulo, že osoby, kte-

ré se zajímají o dění ve městě Vsetín, mají většinou vyšší vzdělání a jsou zaměstnané či podnikají. Co se týká získávání informací, tak jsou občané celkem spokojeni s obsahovou náplní Vsetínských novin, kde jsou uvedeny jak proběhlé kulturní akce, či akce plánované, akce výstavby a investic a mají tak každých čtrnáct dní aktuální přehled o tom, co se ve městě děje. Noviny jsou distribuovány do každé schránky na území města Vsetína.

Poměrně velké procento respondentů nebylo spokojeno s možnostmi vyhledávání a získávání informací. Avšak v otázce, kde mohli vyjádřit svůj názor a uvést změny, které by uvítali, se nevyjádřila ani třetina z dotazovaných.

Naopak nejčastěji uváděnou změnou, kterou by občané města přivítali je zkvalitnění webových stránek, které jsou nyní přeplněny informacemi a najít požadovaný dokument či příspěvek je problém. V současné době Město Vsetín připravuje nové webové stránky, které by měly být jak modernější, tak také přehlednější s aktuálními daty a vyhoví tak snad počtu respondentů, kteří webové stránky města označili jako nevyhovující. Navíc budou nové webové stránky responzivní, tudíž si občané mohou informace vyhledat i na svých mobilních telefonech.

V dotazníku byly také otázky, směřující ke konkrétní možnosti kontroly občanů nad činnostmi radnice. Jednalo se o otázky zaměřené na registr smluv, rozklikávací rozpočet a veřejné zakázky. Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že většina občanů města nemá tušení, že tyhle možnosti kontroly existují a že do těchto registrů mohou nahlížet. V případě, že o téhle možnosti občané vědí, tak ji z pravidla nevyužívají. Pouze zanedbatelné procento respondentů uvedlo, že pravidelně možnosti této kontroly využívají a svým způsobem kontrolují činnosti radnice města.

8 ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo zhodnocení otevřenosti radnice vůči občanům města Vsetína. V praktické části bylo popsáno, jaké kroky radnice podniká ke větší transparentnosti své práce a dále bylo v rámci této práce provedeno dotazníkové šetření, které mělo za cíl zjistit názory občanů, jak jsou oni sami spokojeni s činností radnice.

Porovnáme-li výsledky dotazníkového šetření vůči aktivitám radnice Města, tak se může zdát, že i když Město vynakládá úsilí a nemalé finanční prostředky k podpoře otevřenosti a transparentnosti vsetínské radnice, tak o tyto služby nemají občané Vsetína nikterak zájem, ba ani ponětí. Je tomu však skutečně tak? Je tedy snaha radnice o větší transparentnost zbytečná? Dle mého názoru se získané výsledky dají vyložit i takto.

Nízká potřeba sledování podrobného hospodaření města v rámci rozklikávacího rozpočtu a dalších nástrojů kontroly, jež byly zkoumány v dotazníkovém šetření, se dá vyložit i tak, že občané jsou s prací radnice a jejím hospodařením a investicemi spokojeni. Aktivity Města v rámci výstavby, rekultivace a budování infrastruktury jsou pro ně dostačujícími a tedy nemají potřebu se o tyto aspekty dopodrobna zajímat.

Důvody tohoto nezájmu mohou být způsobeny buď dnešní uspěchanou dobou, ve které pracující občan, jen stěží najde tolik volného času, aby se mohl probírat podrobnými informacemi o hospodaření radnice a to ať už formou webových stránek či jinými zmíněnými nástroji, nebo se jedná jen obecně o pohodlnost a spokojenost s informacemi obecného charakteru a spokojeností s informacemi vizuálního charakteru, kdy občan vidí, že se v jeho městě buduje, společensky žije a celkově se rozvíjí.

Většina občanů v dotazníkovém šetření uvedla, že nejsou dostatečně informováni o krocích vedení města při jeho rozvoji, zároveň však také většina dotázaných uvedla, že se nikdy nezúčastnila veřejného projednávání anebo nikdy nesledovali online přenos zastupitelstva. Je tedy patrné, že v neinformovanosti občanů města Vsetína je chyba na straně občana a jeho neochoty se o tyto informace více zajímat.

Dotazníkové šetření ukázalo, že jsou občané celkem spokojeni s obsahovou náplní Vsetínských novin, kde jsou uvedeny nejdůležitější informace, které podávají zprávy jak o kulturních a sportovních akcích, tak také informují o činnostech radnice města Vsetína a to ohledně nových investičních záměrů, výstavby a jiných dalších činnostech.

Většinu občanů tedy nejvíce zajímají informace o aktuálním dění či blízké budoucnosti jejich okolí. To, že občané nejeví o podrobnou možnost kontroly, pomocí například rozklikávacího rozpočtu zájem, však ještě neznamená, že je tato aktivita Města zcela zbytečná. Jedna věc je využívání této služby a druhá věc je její smysl. Zveřejňováním rozklikávacího rozpočtu dává Město jasně najevo, že si za svými finančními rozhodnutími stojí a oproti tomu zveřejňováním veřejných zakázek dává najevo, že netoleruje korupční prostředí a dokazuje naprostou transparentnost.

Shrneme-li výše uvedené skutečnosti, dojdeme k závěru že, radnice města Vsetína je ke svým občanům plně otevřena a nabízí řadu nástrojů k získání informací různého charakteru a zároveň poskytuje možnost kontroly své činnosti. Město Vsetín se snaží vnímat své občany, a proto v otázce nevyhovujících webových stránek začalo jednat a v současné době Město Vsetín připravuje nové webové stránky, které by měly být jak modernější, tak také přehlednější s aktuálními daty a měly by tak vyhovovat i těm občanům, kteří s webovými stránkami nebyli spokojeni.

9 ZDROJE

Seznam literatury

1. BALETKA, Ladislav. *Vsetín: město a čas*. Vyd. 1. Vsetín: Masarykova veřejná knihovna, 2008, 239, [100] s. ISBN 978-80-904139-1-7.
2. HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-458-1.
3. CHARBUSKÝ, Miloš. *Veřejná správa: správa měst a obcí*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-690-7.
4. NORMAN, Jeremy M. *From Gutenberg to the Internet: a sourcebook on the history of information technology*. Novato, Calif.: Historyofscience.com, 2005. ISBN 09-304-0587-0.
5. PAVLÁT, Jiří. *Účast veřejnosti v rozvoji obcí a měst a krajů: aktivity "O lidech s lidmi" : mobilizace komunikace mezi veřejnou správou, veřejností a neziskovým sektorem prostřednictvím transparentnosti rozhodování úřadů veřejné služby (státní správy a samosprávy) formou soutěže, vzdělávání a mezinárodní výměny zkušeností*. Praha, 2010. ISBN 978-80-86902-86-9
6. PELCL, Petr, Daniel ROSECKÝ a Pavla ORINIAKOVÁ. *Zapojení veřejnosti do plánování regionálního rozvoje: základní metodická doporučení*. Praha, 2001. ISBN 80-7212-189-8.
7. PETRŮJ, Michal. *Veřejná správa: studijní opora = Public administration : study support*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 978-80-7509-106-2.
8. POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy meziporoborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.
9. PRŮCHA, P.: *Veřejná správa a samospráva*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004
10. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Kontrola ve veřejném sektoru: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2004. ISBN 80-210-3505-6
11. REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Kontrolní systémy veřejné správy a veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-72-6
12. STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

13. STRECKOVÁ Y., MALÝ I. a kol.: Veřejná ekonomie pro školu i praxi, Computer Press, Praha, 1998
14. ŠELEŠOVSKÝ, Jan a Jaroslav REKTOŘÍK. *Příručka pro zastupitele měst a obcí: územní samospráva v ČR, SR a Rakousku*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. Příručka. ISBN 80-210-2254-X
15. WOKOUN, René a Pavel MATES, ed. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-720-1608-3.
16. YATES, JoAnne, VAN MAANEN, John (ed.). *Information technology and organizational transformation: history, rhetoric, and practice* [online]. Thousand Oaks: Sage Publications, 2001 [cit. 2016-11-25]. ISBN 0761923012. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=ITUqL1f0yL4C&printsec=frontcover&dq=information+history&hl=cs&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=information%20history&f=false

Legislativa

1. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích*. In: . 2000. Dostupné také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15>
2. *Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. In: . <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBi>.
3. *Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích*. In: . Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=129~2F2000&rpp=15#seznam>
4. *Zákon č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy*. In: . Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=365~2F2000&rpp=15#seznam>
5. *Zákon č. 340/2015 Sb., Zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)*. In: . Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-340>
6. *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. In: . Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
7. *Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách*. In: . Dostupné také z: <https://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a->

Internetové zdroje

1. *Profil zadavatele pro veřejné zakázky* [online]. 2016 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www.profilzadavatele.cz/>
2. *Zapojení veřejnosti do rozvoje obce* [online]. Brno, 2008 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/76254/esf_m/Diplomova_prace_-_Martin_Ksica.txt
3. *Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů* [online]. , 36 [cit.2016-11-22] .Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/metodiky/Manual-pro-zapojovani-verejnosti.pdf>
4. *Oficiální web města Vsetín: Radnice zveřejňuje své smlouvy na internetu* [online]. Vsetín, 2015 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/radnice-zverejnuje-sve-smlouvy-na-internetu/d-518240>
5. *Charta Organizace spojených národů* [online]. In: . s. 61 [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/charta-organizace-spojnych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>
6. *Oficiální web města Vsetín: Strategický plán města Vsetín* [online]. Vsetín [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/strategicky-plan-mesta-vsetin/ds-18788/query=Strategick%C3%BD>
7. *Oficiální web města Vsetín: Rozpočet města Vsetín na rok 2016* [online]. Vsetín [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/rozpocet-mesta-vsetin-na-rok-2016/d-519245>
8. *Oficiální web města Vsetín: Jednání zastupitelstva živě na internetu* [online]. Vsetín [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/jednani-zastupitelstva-zive-na-internetu/d-518128/p1=6888>
9. *Oficiální web města Vsetín: Zdravé město Vsetín a MA 21* [online]. Vsetín [cit. 2016-11-22]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/zdravemesto.asp?p1=28131>

10. *Dotazníkové šetření: Otevřenost radnice vůči občanům města Vsetína*. Dostupné také z: https://docs.google.com/forms/d/1PVtk6NCZ4EmVyDTzbtsD_5TsYOO-P77NrreUKG-wkq8/edit

Ostatní zdroje

1. Komunikační strategie Městského úřadu Vsetín
2. Vnitřní směrnice QS 42- 10 o smlouvách Města Vsetín

10 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKU A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Veřejná správa v širším pojetí.....	13
Obrázek 2: Veřejná správa v užším pojetí.....	13

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondenta	48
Graf 2: Věková skupina respondentů.....	48
Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	49
Graf 4: V současné době jsem	50
Graf 5: Zajímáte se o to, co se děje ve městě Vsetín?:	51
Graf 6: Odkud nejvíce získáváte informace o činnosti radnice města Vsetína?.....	52
Graf 7: Jste spokojen/a s možnostmi vyhledávání a získávání informací o aktivitách města Vsetína?	53
Graf 8: Víte o možnostech nahlížení do registru smluv v rámci portálu veřejné správy a díváte se na smlouvy, které město uzavřelo?	54
Graf 9: Využíváte možnosti kontroly pomocí rozklikávacího rozpočtu?.....	55
Graf 10: Sledujete zveřejňování veřejných zakázek na profilu zadavatele?.....	56
Graf 11: Účastníte se veřejných projednávání, anket, besed či zasedání zastupitelstva?	57
Graf 12: Jak jste spokojen/a s úrovní internetových stránek města?	58
Graf 13: Jak jste spokojen/a s obsahovou náplní vsetínských novin?	58
Graf 14: Využíváte možnosti sledování online přenosu z jednání zastupitelstva města Vsetína?	59
Graf 15: Máte dostatečné informace o krocích vedení města při jeho rozvoji?	60